

11^e

VOORTGANGSRAPPORTAGE

HERSTELOPERATIE

TOESLAGEN

Inleiding

Hierbij ontvangt u de 11^e Voortgangsrapportage over de hersteloperatie toeslagen (VGR). De 11^e VGR geeft de voortgang en stand van zaken weer over de hersteloperatie sinds de 10^e VGR die op 14 april jl. met de Kamer is gedeeld. De peildatum van deze VGR is 30 juni 2022. In sommige gevallen is een peildatum van 1 juli 2022 aangehouden, dit wordt in de tabellen aangegeven. De volgende (12^e) VGR gaat over het derde kwartaal en zal na verwerking van de cijfers tot en met september in oktober verschijnen.

De resultaten in deze VGR zijn tot stand gekomen in een samenwerkingsverband van uitvoeringspartijen, zoals de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT), de Sociale Bank Nederland (SBN) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Zij doen dit vanuit het bewustzijn van het onrecht dat ouders, kinderen en jongeren is aangedaan en zien het als hun plicht een nieuwe start mogelijk te maken.

De Kamerbrief over verbeteringen van het herstelproces na de herijking is op 3 juni jl. aan de Kamer gezonden. Met de brief is de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de uitvoerings- en haalbaarheidstoetsen van de herijking van de aanpak voor de hersteloperatie kinderopvangtoeslag. De herijkingsfase is hiermee afgerond. De verschillende verbetervoorstellen gaan nu de implementatiefase in. Hierover wordt gerapporteerd in de hoofdstukken waarop de voorstellen betrekking hebben.

De hoofdstukken 1, 2 en 3 van deze VGR gaan over de uitvoering van de hersteloperatie. Het integraal herstel komt aan de orde in het eerste hoofdstuk. Het tweede hoofdstuk schetst de voortgang in het werk van UHT en de commissies. Een belangrijk onderdeel van het herstel is de schuldenaanpak waarmee het kabinet gedupeerde ouders ruimte wil bieden voor een nieuwe start. Dit komt in het derde hoofdstuk aan de orde.

Nieuwe beleidsmaatregelen die nog in voorbereiding zijn worden omschreven in hoofdstuk vier. Hoofdstuk vijf tenslotte gaat over de herstelorganisatie, de samenwerking met derde partijen en de financiën.

De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane
Aukje de Vries
Den Haag, 15 juli 2022

Inhoud

1. Integraal herstel

- 1.1. Emotioneel een immaterieel herstel
- 1.2. Intensieve hulp
- 1.3. Brede ondersteuning door gemeenten op de vijf leefgebieden
- 1.4. Ouders in het buitenland
- 1.5. Juridische bijstand voor ouders
- 1.6. Praktijktest vaststellingsovereenkomst
- 1.7. College voor de rechten van de mens

2. Financieel herstel

- 2.1. Aanmelding, beoordeling en uitbetaling
- 2.2. Planning beoordelingen
- 2.3. Hulp bij acute problemen
- 2.4. Vervolgprocessen en commissies
- 2.5. Dossiers

3. Schuldenaanpak

- 3.1. Publieke schulden
- 3.2. Private schulden
- 3.3. Schuldregelingstrajecten
- 3.4. Zakelijke schulden
- 3.5. Afbetaalde schulden
- 3.6. Moratorium

4. Beleid

- 4.1. Beleidsmaatregelen
- 4.2. Misbruik en oneigenlijk gebruik
- 4.3. Dubbele aanvragers

5. Organisatie, samenwerking en financiën

- 5.1. Uitvoeringsorganisatie
- 5.2. Fouten en herstelacties
- 5.3. Ouderpanel
- 5.4. Stichting Lotgenotencontact
- 5.5. Stichting Slachtofferhulp Nederland
- 5.6. Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag
- 5.7. Nationale Ombudsman
- 5.8. Financiën

Bijlagen

- a. Lijst 1 afgeronde toezeggingen
- b. Lijst 2 lopende toezeggingen.
- c. Lijst 3 afgeronde moties
- d. Lijst 4 lopende moties
- e. Reactie op rapport '(Gelijk)waardig Herstel'
- f. Reactie op derde Klachtenmonitor van de Nationale Ombudsman

1. Integraal herstel

Ouders die gedupeerd zijn door de problemen met de kinderopvangtoeslag kunnen zich bij de uitvoeringsorganisatie herstel toeslagen (UHT) aanmelden. Naast financiële compensatie en ondersteuning bij het oplossen van schulden hebben gedupeerden vaak behoefte aan ondersteuning op andere terreinen om een nieuwe start te kunnen maken. In dit hoofdstuk gaan we in op de ondersteuning bij emotioneel herstel en op de ondersteuning op vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk.

1.1. Initiatieven voor emotioneel en immaterieel herstel

Ook in de afgelopen maanden zijn er veel gesprekken gevoerd met ouders, die input geven voor betere communicatie naar en ondersteuning van ouders. Dit gebeurt enerzijds via het ouderpanel, anderzijds via de vele groepen waarin ouders zichzelf georganiseerd hebben. In december is het rapport '(Gelijk)waardig Herstel' aangeboden, met aanbevelingen vanuit een grote groep ouders. Zoals toegezegd aan de Kamer is dit rapport onder de aandacht gebracht van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Ook vindt u conform de toezegging aan de heer van Raan bijgevoegd een reactie op dit rapport.

Inmiddels zijn er steeds meer (groepen) ouders die initiatieven ontwikkelen die bijdragen aan emotioneel herstel. Deze initiatieven wil het Kabinet ondersteunen, omdat die komen vanuit de leefwereld van ouders zelf en gebaseerd zijn op hun behoeftes. Hiermee gaat ook uitvoering worden gegeven aan de motie Paul cs¹ die oproept om voorzieningen te ontwikkelen waarmee initiatieven van ouders en kinderen gesteund kunnen worden. Op dit moment zijn er gesprekken met ouders om te bepalen hoe de overheid deze initiatieven zo goed mogelijk kan ondersteunen en helpen, bijvoorbeeld financieel of door ontsluiting van netwerk of kennis. Uitgangspunt is dat het eigenaarschap van de initiatieven bij de initiatiefnemers blijft, en dat de overheid conform de motie Paul deze initiatieven ondersteunt opdat zij kunnen starten met hun activiteiten. Ook met het ouderpanel stemmen we deze aanpak af. In de 12^e VGR zal het Kabinet meer kunnen delen over de manier waarop deze ondersteuning concreet plaatsvindt.

Daarnaast vinden momenteel gesprekken plaats met de kinderen van ouders die gedupeerd zijn door de problemen bij kinderopvangtoeslag en worden zij uitgenodigd om deel te nemen in regionale bijeenkomsten die gedurende de zomer van 2022 plaatsvinden. De eerste regionale bijeenkomst heeft begin juli plaats gevonden in Zaandam. Daarnaast zijn er gesprekken met andere gemeenten over het organiseren van een bijeenkomst voor kinderen in hun regio. In deze bijeenkomsten en gesprekken gaat het om het verder uitwerken van behoeften, randvoorwaarden en concrete oplossingen aangaande het emotionele herstel. Deze bijeenkomsten en gesprekken bouwen voort op de aanbevelingen van de kinderen in het rapport 'Leven op de Rit'. Aanvankelijk zouden er drie grote bijeenkomsten worden verzorgd, er is nu gekozen voor laagdrempeligere meerdere kleine regionale bijeenkomsten. Er wordt met de kinderen en jongeren gesproken over de volgende onderwerpen:

- Financieel advies: welke ondersteuning hebben kinderen en jongeren nodig?
- Talenten, dromen en doelen: waar hebben de kinderen en jongeren behoefte aan als het gaat over het ontwikkelen van hun talenten?
- Brede vraag: wat willen kinderen en jongeren zelf nog toevoegen?

De gesprekken met kinderen vinden plaats volgens een zorgvuldig participatief proces dat meer tijd kost dan voorzien. Anders dan eerder toegezegd aan de Kamer ontvangt u bij de 12^e VGR een uitgewerkte aanpak voor het emotionele herstel van de kinderen.

¹ Kamerstukken II, 2021-2022, 31066 nr. 1042.

Ouderbeleving

Er wordt continu onderzoek gedaan naar de ouderbeleving onder (mogelijk) gedupeerden door onafhankelijk onderzoeksbureau Motivaction. Ouders worden hiervoor telefonisch benaderd. De resultaten worden anoniem binnen UHT gedeeld met desbetreffende teams om zodoende het lerend vermogen van de organisatie te faciliteren. Veel gehoorde feedback van ouders is het ontbreken van duidelijkheid over de startdatum van de integrale behandeling. Ouders zijn daarentegen erg tevreden over het contact met hun persoonlijk zaakbehandelaar (PZB-er) en beoordelen dit gemiddeld met een rapportcijfer van 7,5.

Burgertevredenheid

Alle resultaten vanuit onderzoek worden verwerkt tot een oordeel van de ouder op het gebied van Menselijke Maat, Samenwerken, Betrouwbaar en Zorgvuldig. Deze inhoudelijke feedback wil UHT graag verrijken door een korte vragenlijst aan een grotere groep ouders te versturen. Hierdoor ontstaat er een beter beeld van de gehele ouderbeleving. De uitwerking van de kritische prestatie indicator Burgertevredenheid zal dit jaar plaatsvinden. Hierbij moet worden opgemerkt dat onderzoek alleen plaatsvindt bij ouders die daarvoor toestemming geven. Omdat er geen zicht is op bijvoorbeeld de mate van gedupeerdheid bij de onderzoekspopulatie zijn de resultaten niet representatief voor alle ouders, maar zijn ze voor UHT wel belangrijk om werkprocessen verder te optimaliseren.

Vertrouwen in de overheid

In navolging van de motie van de leden Azarkan en Van Raan² heeft Motivaction 800 ouders bevestigd over het vertrouwen dat zij hebben in de overheid. De meerderheid van de ondervraagde ouders geeft aan dat zij erop vertrouwen dat de overheid hen juist en eerlijk behandelt en dat "de opstelling van de Belastingdienst/UHT een kleine maar eerste stap is naar herstel van vertrouwen in de overheid". Eén derde van de ondervraagde ouders geeft aan dat het vertrouwen in de overheid in de afgelopen vier maanden is toegenomen. Dit is een verdubbeling ten opzichte van afgelopen januari. Hierbij dient opgemerkt te worden dat er geen sluitende verklaring voor de stijging kan worden gegeven vanwege de invloed van externe factoren.

Portaal voor ouders

Veel ouders hebben behoefte aan informatie en overzicht, bijvoorbeeld over hun status in het herstelproces. Daarom wordt in samenwerking met externe partijen onderzoek gedaan naar een online ouderportaal voor ouders waarin persoonlijke informatie over het herstelproces voor ouders inzichtelijk is. Het portaal zou minimaal de basis informatie moeten weergeven, zoals of iemand is aangemeld en waar iemand op dat moment zit in het herstelproces. Wanneer de minimale versie is gerealiseerd zou de doorontwikkeling kunnen starten, die gericht is op het toevoegen van extra functionaliteiten die ouders meer inzicht en informatie geven. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het weergeven van brieven van UHT of notificaties van betalingen of nieuwe regelingen. Na het zomerreces wordt u over het portaal voor ouders nader geïnformeerd.

1.2. Intensieve hulp

Het maatwerktraject voor intensieve hulp aan ouders met meerdere ernstige problemen is na een aanbestedingsprocedure gegund aan het Instituut voor Publieke Waarden (IPW). Sinds eind mei zijn ouders op diverse manieren (onder andere ouderpanel, UHT, lotgenotenlijn, gemeenten) gewezen op deze ondersteuning. Op dit moment (peildatum 21 juni) ontvangen 38 ernstig gedupeerden ondersteuning van het IPW. De oorspronkelijke verwachting was dat in het derde kwartaal van dit jaar 50 gedupeerden deel zouden nemen aan de proef. Met het huidige tempo van instroom is de verwachting dat dit aantal voor 1 september 2022 gehaald zal worden. In de opzet en aanbesteding van deze aanpak zit de

² Kamerstukken II, 2020-2021, 35510, nr. 65.

mogelijkheid om verder op te schalen indien de aanpak aansluit bij de behoeften van ouders.

De eerste beelden vanuit de ondersteuning van IPW zijn:

- Het maken van een perspectiefplan met gedupeerden en IPW gaat snel en goed; zowel ouders als jongeren zijn goed in staat aan te geven wat zij nodig hebben.
- Financieel rondkomen is voor bijna alle betrokken gedupeerden het belangrijkste aandachtspunt. Met het beschikbare maatwerkbudget lukt het doorgaans goed om de huishoudelijke financiën tijdelijk te stutten en rust te creëren. Aandachtspunt hierbij is dat de vele schulden en betalingsachterstanden voor onrust en onzekerheid zorgen. Door het openstellen van het loket private schulden kunnen deze schulden worden ingediend en volgens het Beleidsbesluit worden afgewikkeld. Ondanks het feit dat SBN de meeste ouders snel helpt zijn er altijd mensen die langer moeten wachten.
- UWV is vaak nodig voor stabielere financiën van gezinnen, bijvoorbeeld om mensen te helpen aan werk te komen of voor (verlenging van) WW uitkeringen. De samenwerking met UWV is goed, en hun betrokkenheid groot.
- Een aantal personen heeft te maken met penibele woonsituaties. Door de inzet en het netwerk van IPW is een huisuitzetting voorkomen en is in 2 gevallen vervangende woonruimte gevonden in nauwe samenwerking met woningbouwcorporaties.

In september stuurt IPW een eerste inhoudelijke rapportage. Het Kabinet zal die bij de volgende voortgangsrapportage met de Kamer delen.

Lotgenotenlijn

De Stichting Lotgenotencontact is een initiatief van ouders en wordt uitgevoerd door BOinK. De lotgenotenlijn wordt steeds beter gevonden door ouders die hun verhaal willen vertellen en/of hulp nodig hebben. De contacten zijn intensief, en gesprekken duren tot wel vier uur. In een aantal individuele situaties heeft de lotgenotenlijn weten te bemiddelen naar gemeenten, UHT noodteam, Instituut Publieke Waarden of andere hulpverleningsorganisaties. Hiermee zijn urgente situaties zoals uithuiszettingen voorkomen.

Begin juli heeft de lotgenotenlijn een rapportage opgeleverd. De eerste beelden hieruit zijn

- 3.500 contactmomenten tot en met 30 juni 2022;
- Aantal contacten per lotgenoot varieert van eenmalig tot tientallen, waarbij de helft van de lotgenoten meer dan tien contacten heeft;
- Gemiddeld duurt een eerste gesprek 2,5 uur, vervolgesprekken gemiddeld 1,5 uur;
- Bij vrijwel elke lotgenoot zijn er meerdere hulpvragen. De onderwerpen die langs komen zijn divers: behandelduur bij UHT, werkwijze CWS, rol gemeenten, uithuisplaatsingen, afhandeling schulden, kindregeling, etc. Waar nodig betreft de lotgenotenlijn meer gerichte en intensieve begeleiding, zoals bij de gemeente, het Brede Hulp team van UHT of het IPW;
- Tien gemeenten zijn ondersteund met lokale lotgenoten bijeenkomsten.

1.3. Brede ondersteuning door gemeenten op de vijf leefgebieden

Het herstellen van het onrecht dat gedupeerde ouders is aangedaan, gaat verder dan alleen financiële compensatie. Het oplossen van problemen in de gezinssituatie, met huisvesting, werk, gezin, inkomen en zorg zijn samen met ondersteuning voor kinderen van gedupeerde ouders, een essentieel onderdeel van het herstelproces. Die rol ligt bij gemeenten, zij staan dichtbij hun inwoners en bieden brede ondersteuning.

In de afgelopen voortgangsrapportage is er een terugkoppeling geweest vanuit de VNG op basis van een enquête onder gemeenten³ over de stand van zaken van de lokale

³Zie de 10e VGR, Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 1003.

hersteloperatie. Bijna alle gemeenten gaven in deze enquête aan dat de lokale hersteloperatie goed op gang is gekomen. Gemeenten hebben een steunpunt ingericht waar (mogelijk) gedupeerde ouders terecht kunnen voor ondersteuning. Meer dan een kwart van de gemeenten heeft een (interne) projectorganisatie opgezet om brede ondersteuning te bieden aan (mogelijk) gedupeerde ouders en ruim de helft van de gemeenten heeft de brede ondersteuning geïntegreerd in de reguliere dienstverlening. De VNG neemt naar aanleiding van signalen van ouders, het ouderpanel, UHT, of vragen vanuit gemeenten doorlopend contact op met gemeenten waar de hersteloperatie minder goed lijkt te lopen, of waar specifieke vragen leven over de brede ondersteuning. Dat is ook gebeurd naar aanleiding van de enquête. Er is aanvullende uitleg gegeven over onder meer de ruimhartigheid, aspecten van de brede ondersteuning, het leggen van contact, kwijtschelding, het beëindigen van Msnp-regelingen en over het werken met de Specifieke Uitkeringen (SPUK's)⁴.

Meer persoonlijke ondersteuning ouders naar aanleiding van de herijking^{5,6}

Op basis van de herijking gaan gemeenten hun rol versterken om meer persoonlijke ondersteuning aan ouders te bieden. Voor gemeenten betekent dit onder andere een rol in het driegesprek. Daarop bereidt de VNG de gemeenten de komende maanden – parallel aan de implementatie door gemeenten van de verbeteringen die uit de herijking komen – voor via onder andere besprekingen, nieuwe en up-to-date gebrachte handreikingen en (regio)bijeenkomsten. Centraal staat wat de ouder van de gemeenten mag verwachten, hoe invulling gegeven kan worden aan verwachtingen van ouders en het luisteren naar het persoonlijke verhaal. UHT en gemeenten blijven samenwerken rond gegevensdeling, het ondersteunen van ouders waarvoor gemeenten urgentie vragen en andere praktische onderlinge afstemming.

Ondersteuning door gemeenten bij uithuisplaatsingen

De Kamer is in maart dit jaar door de minister voor Rechtsbescherming geïnformeerd over de uitvoering van de aanpak uithuisplaatsingen kinderopvangtoeslag. In deze brief⁷ wordt onder andere het doel en de werkwijze van het landelijke Ondersteuningsteam (OT) uiteengezet. Onderdeel daarvan zijn de directe lijnen die het OT heeft met de lokale gemeentelijke steunpunten en met de VNG. Om ervoor te zorgen dat gemeenten weten wat er van hen verwacht wordt, heeft de VNG gemeenten uitgebreid geïnformeerd onder andere door middel van nieuwsbrieven en tijdens zogenaamde Besprekingen. Daarbij is onder meer de aanpak van het OT uiteengezet en is besproken wat gemeente kunnen doen in de ondersteuning aan ouders die zich bij hen melden. Het ondersteuningsteam heeft directe lijnen met de lokale gemeentelijke steunpunten en met het programma van de VNG. Daar waar nodig wordt direct aanvullende ondersteuning voor deze ouders georganiseerd. De VNG en het OT hebben onderling de afspraak dat de VNG binnen twee werkdagen acteert op verzoeken van het OT.

Brede ondersteuning uitwonende kinderen

Op dit moment ontvangen alleen de thuiswonende kinderen van een gedupeerde aanvrager die jonger zijn dan 18 jaar brede ondersteuning via het plan van aanpak voor het gezin. De wens is echter om zoveel mogelijk kinderen en (jong)volwassenen die de toeslagenproblematiek als kind aan den lijve hebben ondervonden en daar nog de gevolgen van ondervinden, brede ondersteuning te bieden. Er wordt daarom gewerkt aan de uitwerking van de brede ondersteuning voor deze doelgroep. Hierbij zal de motie Van Raan

⁴Regeling van de Minister van Financiën van 18 november 2020, (nr. 2020-0000226790), houdende regels voor de verstrekking van een eenmalige specifieke uitkering voor gemeentelijke hulp aan gedupeerde rechthebbenden op toeslagen (Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek).

⁵Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 933.

⁶Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 1026.

⁷Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 997.

worden betrokken⁸. Zoals is aangegeven in de aanbiedingsbrief bij het wetsvoorstel Hersteloperatie Toeslagen was het niet mogelijk deze wens nog te verwerken in het wetsvoorstel. Daarom zal dit later, bij Nota van wijziging in het wetsvoorstel worden voorgesteld. Ook zullen de VNG en UHT een uitvoeringstoets doen. Het kabinet streeft er naar de nota van wijziging in september 2022 bij de Kamer in te dienen.

Brede ondersteuning bij verhuizing

Tijdens het debat van 19 mei jl. hebben de leden (Kat (D66), Maatoug (GL) en Inge van Dijk (CDA) vragen gesteld over hoe zaken met betrekking tot brede ondersteuning zijn geregeld wanneer iemand verhuist binnen Nederland. Dit punt is besproken met de VNG en met UHT. Zoals het nu is geregeld zou niemand tussen wal en schip moeten vallen. Zowel technisch, inhoudelijk als juridisch is hier het volgende geregeld:

- Het systeem bij UHT is technisch zo ingericht dat gegevens ten behoeve van de brede ondersteuning één keer kunnen worden gedeeld. Gegevens gaan daarom naar de gemeente waar een ouder op dat moment staat ingeschreven. Bij een verhuizing komt een ouder niet automatisch op de lijst van de nieuwe gemeente terecht, maar blijven ze op de lijst van de oude gemeente staan. In de praktijk levert dit echter geen problemen op, omdat ouders meestal 'warm' worden overgedragen naar de nieuwe gemeente. Het betekent voor gemeenten wel een extra handeling, omdat zij aan UHT moeten vragen om de ouders op de juiste lijst te zetten voor de declaratie via de SPUK.
- Als ondersteuning al is ingezet door gemeente A is het geen probleem om dit tussentijds over te dragen naar gemeente B. Ons beeld is dat dit ook goed gebeurt. Inzet van nog lopende of aanvullende ondersteuning kan de nieuwe gemeente declareren via de SPUK's.
- Verder zit in het wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen de mogelijkheid voor gedupeerde ouders om bij verhuizing te kiezen voor het behouden van ondersteuning door de eerdere woongemeente. Het College van Burgemeester en Wethouders van een gemeente kan aan een aanvrager van kinderopvangtoeslag die ingezetene is van een andere gemeente in bijzondere omstandigheden en zo nodig in overleg met het College van die andere gemeente, op verzoek brede ondersteuning blijven bieden.

1.4. Ouders in het buitenland

Op 23 juni jl. is het beleidsbesluit ouders in het buitenland in de Staatscourant gepubliceerd. Met dit beleidsbesluit is voorafgaand aan inwerkingtreding van het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen mogelijk gemaakt dat al eind juni dit jaar kon worden gestart met het bieden van ondersteuning aan gedupeerde ouders in het buitenland. De opdracht voor de uitvoering van het ondersteuningsteam voor ouders in het buitenland (OTB) is na een aanbestedingsprocedure gegund aan Radar. Het OTB biedt brede ondersteuning op de vijf leefgebieden aan gedupeerde ouders en gezinnen die woonachtig zijn in het buitenland. Deze ondersteuning is vergelijkbaar met de hulp die gemeenten bieden aan (mogelijk) gedupeerde ouders in Nederland. Daarnaast ondersteunt het OTB ook bij een wens tot terugkeer naar Nederland. Wanneer terugkeer mogelijk is, bereidt het OTB dit samen met de gedupeerde ouder voor. Hierbij zorgt het OTB voor afstemming met en een goede overdracht naar de Nederlandse gemeente. Vanwege de huidige krapte op de woningmarkt kan dit een ingewikkeld of langlopend proces zijn.

UHT is eind juni gestart met het bellen naar gedupeerde ouders in het buitenland en deelt, als ouders daar toestemming voor geven, hun gegevens met het OTB. (120 gebeld, 99 bereikt, 79 toestemming)⁹. Een deel van deze ouders krijgt al ondersteuning van een casemanager van het OTB. Met de andere ouders wordt op zeer korte termijn contact

⁸ Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 1047.

⁹ UHT belt alle ouders in het buitenland om toestemming te vragen voor gegevensdeling met OTB. Stand van zaken 13 juli 2022: 120 ouders gebeld, 99 bereikt; 79 toestemming voor gegevensdeling; 12 na 3+ belpogingen niet bereikt; en 9 telefoonnummers onjuist.

opgenomen en ook zij zullen dan gekoppeld worden aan een casemanager. De focus van het OTB ligt in de eerste weken en maanden op het in beeld krijgen van de situatie, wensen en behoeften van ouders en gezinsleden (partner en kinderen die onderdeel uitmaken van het gezin). Dit wordt vastgelegd in een Plan van Aanpak waaraan ondersteuning wordt gekoppeld. Ook de voorbereidingen voor terugkeer krijgen een plek in het plan van aanpak.

Halverwege mei is de Belastingdienst Caribisch Nederland al begonnen met het bieden van brede ondersteuning aan ouders in Caribisch Nederland (Bonaire, Saba Sint Eustatius). Er is contact geweest met circa 10 gedupeerde ouders op Bonaire. Met 3 ouders is een ondersteuningstraject gestart.

Op dit moment is van 1.003 ouders in het buitenland vastgesteld dat zij gedupeerd zijn (zie tabel 1).

Tabel 1 Ouders in het buitenland (peildatum 1 juli 2022)

Categorie	8^e VGR 27 sep. 2021	15 dec 2021	15 mrt 2022	11^eVGR 30 jun 2022
Eerste toets toegekend	599	788	866	984
Eerste toets afgewezen	351	1.023	1.423	1.648
Wachtend op eerste toets	1.118	691	419	251
IB toegekend	-	-	12	19
Totaal aantal ouders gedupeerd in het buitenland (ET en IB)	599	788	878	1.003

1.5. Juridische bijstand voor ouders

Sinds 1 maart 2021 kunnen gedupeerde ouders in het kader van de herstelregelingen kinderopvangtoeslag kosteloze rechtsbijstand krijgen. Ouders die als gedupeerd zijn aangemerkt na de eerste toets kunnen zich via de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) aanmelden voor het "subsidieregelingpakket rechtsbijstand herstelregelingen kinderopvangtoeslag". Gedupeerden worden dan door de RvR gekoppeld aan een advocaat. Met de subsidieregeling voor gefinancierde rechtsbijstand wil het Kabinet mogelijke financiële drempels die een ouder ervaart bij het inschakelen van een advocaat wegnemen, zodat elke ouder die dat wil een advocaat kan inschakelen bij de afhandeling van zijn verzoek om herstel. De subsidieregeling wordt samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV), de Raad voor de Rechtsbijstand en de Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA) gemonitord.¹⁰ De beschikbaarheid van dossiers is voor alle stakeholders en ook voor de advocaten die gedupeerde ouders bijstaan een knelpunt. Gedurende de integrale beoordeling, maar vaak ook daarna heeft de ouder niet altijd direct toegang tot het hersteldossier of persoonlijk dossier. In paragraaf 2.5 wordt dit specifieke knelpunt ook apart toegelicht met daarin ook de verbetermaatregelen om dossiers sneller en beter afgestemd op de behoeften van ouders te leveren.

¹⁰ Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 959.

Tabel 2 Subsidieregeling Juridische bijstand

Categorie	8^e VGR 27 sep. 2021	9^e VGR 2 dec 2021	10^eVGR 31 mrt 2022	11^eVGR 30 jun 2022
Aantal ouders aangemeld	2.651	3.261	4.712	5.767
Aantal advocaten aangemeld	255	264	269	231
Aantal ouders gekoppeld aan een advocaat	2.324	2.956	4.271	5.240
Aantal ouders nog niet gekoppeld aan een advocaat	188	140	218	252
Aantal ouders niet gekoppeld aan een advocaat (anders opgelost)	139	165	223	275

Samenwerking met advocaten/NOvA

De advocaten die gedupeerde ouders bijstaan hebben in coördinatie met de NOvA in oktober 2021 en februari 2022 twee brandbrieven gestuurd waarin ze hun zorgen uiten over de hersteloperatie (zie ook hierboven). De belangrijkste twee zorgen betreffen de beschikbaarheid van dossiers (zie paragraaf 2.5), en de behoefte aan de inzet van schade-expertise. Deze en andere zorgen worden structureel besproken in het tweewekelijks operationeel overleg van UHT met een vertegenwoordiging van de werkgroep toeslagadvocaten/(NOvA) en de Raad voor Rechtsbijstand. In dit overleg vindt afstemming plaats en worden knelpunten aangepakt. Vanuit dit overleg worden ook verbeterinitiatieven opgestart. Zo is een pilot gaande voor het versneld in behandeling nemen van urgentieverzoeken, waarvoor advocaten tot op heden één casus voor is aangedragen. Ook is er op verzoek van de advocaten met ingang van 1 mei 2022 een gespecialiseerde telefonische tweedelijns service beschikbaar om de telefonische dienstverlening door UHT aan de advocaten te verbeteren en het beantwoorden van vragen te versnellen. In de eerste maand is hier in twintig gevallen door advocaten gebruik van gemaakt. Tot nu toe lukt het UHT in de helft van de gevallen om direct de advocaat van het antwoord te voorzien. In de andere helft van de gevallen wordt een terugbelafpraak met de advocaten gemaakt. UHT streeft ernaar om advocaten binnen één dag terug te bellen en de advocaat dan van het gevraagde antwoord te voorzien. Ook zijn verbeterde processen ingericht voor registratie van het optreden als gemachtigde en het sneller opvolging geven aan brieven van advocaten. De advocaten hebben tevens verzocht om letstelschade-expertise te vergoeden. De verschillende manieren om dat mogelijk te maken worden nu geïnventariseerd. Op 8 juli jl.¹¹ is namens de minister voor Rechtsbescherming een brief naar de Kamer gestuurd waarin benadrukt wordt hoe belangrijk de toegang tot rechtsbijstand voor gedupeerden van overheidshandelen is.

Op 17 juni jl. heeft een beperkte afvaardiging van de werkgroep toeslagenadvocaten, de Raad voor Rechtsbijstand en de NOvA een werkbezoek gebracht aan UHT. Hierbij zijn de zorgen van advocaten besproken en de werkprocessen van UHT toegelicht. UHT heeft op 17 juni het aanbod gedaan om een nieuw werkbezoek, of webinar na de zomer te organiseren om zo een bredere groep advocaten te bereiken.

1.6. Praktijktest met Vaststellingsovereenkomst

Het Kabinet gelooft dat de VSO-route (vaststellingsovereenkomst) van belang is voor ouders en wil daar werk van maken. Hierin ook ondersteund door de recente moties van de leden Alkaya en Paul/Kat¹². In de zomer van 2022 start een eerste praktijktest op basis waarvan een vijftiental ouders de schikkingsroute/vaststellingsovereenkomst gaat doorlopen. Het Kabinet vindt dit namelijk, net als diverse groepen ouders en veel Kamerleden, een

¹¹ 2022Z14840

¹² Kamerstukken II, 2021/22, 31066, nrs. 1069 en 1070.

belangrijke praktijktest, die een bijdrage kan leveren aan meer gelijkwaardigheid in het proces. De uitkomsten van de praktijktest worden geëvalueerd. Voor het Kabinet zijn de belangrijkste indicatoren een toename in oudertevredenheid op elementen als het gevoel van regie, tevredenheid omtrent de tegemoetkoming en het vermogen om de problemen met de kinderopvangtoeslag af te sluiten. Dit zal het Kabinet wegen in combinatie met de indicatoren als snelheid van het proces, uitvoerbaarheid op grotere schaal en rechtsgelijkheid. Inmiddels is een informatiebijeenkomst geweest met de ouders die in een goede sfeer en constructief is verlopen. De ouders hebben aangegeven enthousiast en hoopvol te zijn over de test. Na de bijeenkomst hebben alle uitgenodigde ouders zich nagenoeg direct aangemeld om deel te nemen aan de praktijktest.

1.7. College voor de rechten van de mens

Zoals in de voorgaande voortgangrapportages gemeld kunnen ouders die het vermoeden hebben gediscrimineerd te zijn, terecht bij het College voor de Rechten van de Mens (het College). Het College heeft 180 meldingen en 62 verzoeken tot oordeel van ouders ontvangen (per 30 juni 2022). Het College is in contact met ouders die een verzoek om een oordeel hebben gedaan. Naast een eerste telefonisch contact stuurt het College de ouders periodiek een informatiebrief over de stand van zaken van het onderzoek en de zittingen. Het College voert op macroniveau onderzoek uit. Het College heeft hiervoor gegevens opgevraagd bij de Belastingdienst/Toeslagen. Deze gegevens zijn geanalyseerd door het College met het doel vast te stellen of mensen met een buitenlandse achtergrond een grotere kans hadden om te maken te krijgen met extra of verzaamd toezicht, handhaving en/of inning van de Belastingdienst/Toeslagen in vergelijking met de groep mensen met een Nederlandse achtergrond. Het onderzoeksrapport zal na de zomer worden gepubliceerd. Na de publicatie zullen ook de individuele zaken door het College worden ingepland, waarbij rekening wordt gehouden met enige voorbereidingstijd van verzoekers en Toeslagen.

2. Financieel herstel

Ouders die zich melden krijgen binnen zes maanden een eerste toets. Ouders die erkend zijn als gedupeerde ontvangen een forfaitair bedrag van €30.000. Ook worden publieke schulden kwijtgescholden, worden betalingsachterstanden op private schulden overgenomen en krijgen zij brede ondersteuning op de vijf leefgebieden (financiën, wonen, zorg, gezin en werk). Ouders die in acute nood verkeren kunnen in aanmerking komen voor een eenmalig geldbedrag of urgentie bij de eerste toets of de integrale beoordeling.

2.1. Aanmelding, beoordeling en uitbetaling¹³

In het tweede kwartaal van 2022 hebben circa 2.000 ouders zich gemeld als mogelijk gedupeerde van de problemen met de kinderopvangtoeslag (KOT). Daarmee komt het totaal aantal aanmeldingen op circa 55.700. Ouders kunnen zich nog tot en met 31 december 2023 aanmelden. In het tweede kwartaal zijn er circa 3.900 eerste toetsen uitgevoerd. Daarmee heeft ruim 93% van de aangemelde ouders inmiddels een eerste of volledige beoordeling gehad.

In het tweede kwartaal zijn er 3.250 ouders die een integrale beoordeling hebben gehad of besloten af te zien van verdere beoordeling. Daarmee ligt de jaarplanning van 2022 (minimaal 11.500 afgeronde aanvragen) op schema. Het totaal aantal ouders voor wie UHT de beoordeling heeft afgerond komt uit op bijna 14.300.

Voor 25.900 ouders is nu vastgesteld dat zij gedupeerde zijn. Van hen hebben ruim 25.200 ouders inmiddels een betaling van €30.000 of meer ontvangen. Bij de overige gedupeerde ouders vindt de uitbetaling op verzoek van de ouder later plaats, wordt de uitbetaling voorbereid of is het nog niet gelukt de ouder te bereiken. In de tabel hieronder vindt u een overzicht van aanmeldingen, beoordelingen en uitbetalingen.

Tabel 3 Aanmeldingen, beoordelingen en uitbetalingen (cijfers 1 juli 2022)

	6 ^e VGR 8 apr 2021	7 ^e VGR 22 jun 2021	8 ^e VGR 30 sep 2021	9 ^e VGR 2 dec 2021	10 ^e VGR 31 mrt 2022	11 ^e VGR 30 jun 2022
Categorie						
Aantal aanmeldingen	31.325	42.050	47.217	49.491	53.781	55.725
Aantal aanvragers waar eerste toets is gedaan*	-	-	35.778	40.117	48.133	52.040
Aantal afgeronde beoordelingen	1.607	2.352	4.196	5.333	11.029	14.287
Waarvan: 1. Integrale beoordeling	-	-	3.620	4.359	6.973	8.458
Waarvan: 2. Ouder/aanvrager ziet af van integrale beoordeling	-	-	576	974	4.056	5.585
Waarvan 3. Versneld afgehandeld	-	-	-	-	-	244
Aantal ouders dat gedupeerde KOT is	-	-	22.042	23.021	24.617**	25.900
Aantal uitbetalingen van minimaal €30.000	5.784	16.588	18.166	21.486	23.238	25.269

*Dit is inclusief aanvragers die nog niet zijn bereikt of nog een brief moeten krijgen. UHT heeft met de aanvragers die zijn bereikt wel telefonisch de uitkomst gedeeld.

** Betreft gecorrigeerd cijfer, zoals gemeld bij de beantwoording feitelijke vragen 10^e VGR

¹³ Dit is een beschrijving van de feiten en cijfers op basis van de huidige werkwijze van UHT. Dit kan onder invloed van de herijking in de tweede helft van dit jaar wijzigen.

Tabel 4 Uitsplitsing beoordeelde ouders (cijfers 1 juli 2022)

	Stand eind 2021 ¹⁴	10 ^e VGR 31 mrt. 2022	11 ^e VGR 30 juni 2022	Realisatie Q2 2022
Totaal aantal afgeronde beoordelingen	8.471	11.029	14.287	3.258
Waarvan: 1. Integrale beoordeling	5.137	6.973	8.458	1.485
Waarvan: 2. Ouders/aanvragers die zelf afzien van integrale beoordeling	3.334	4.056	5.585	1.529
Waarvan: 3. Versneld afgehandeld	-	-	244	244
Uitsplitsing van 2. Ouders/aanvragers die zelf afzien van integrale beoordeling	3.334	4.056	5.585	1.529
2A. Ouder ziet na toewijzing €30.000 af van integrale beoordeling	1.073	1.538	2.243	705
2B. Ouder/aanvrager ziet na afwijzing bij eerste toets af van integrale beoordeling	2.122	2.343	3.119	776
2C. Overige aanvragers die afzien van beoordeling	139	175	223	48

Toelichting wijzigingen van definities in tabel

In het debat over de 10^e VGR is aan lid Mulder (PVV) toegezegd om nader in te gaan op de opbouw van de tabellen in de VGR en de gebruikte definities. De samenvattende tabel die tot en met de 9e VGR in de bijlage werd meegestuurd is komen te vervallen omdat de tabellen in de VGR zelf zijn uitgebreid tot het gewenste detailniveau. De definities en wijze van registratie zijn in de loop van de hersteloperatie gewijzigd, omdat continu wordt geïnvesteerd in verbetering en doorontwikkeling van de registratiesystemen en omdat er soms verdere details gewenst zijn. Dit betekent dat de weergave van de cijfers niet in elke VGR hetzelfde was. Zo wordt sinds de 10^e VGR, op verzoek van de Kamer, de afgeronde behandeling uitgesplitst, bijvoorbeeld om te laten zien welke aanvragers/ouders zelf afzien van verdere beoordeling (zie tabel 4). En vanaf de 9e VGR worden ouders die via een andere route dan de eerste toets, bijvoorbeeld ouders die bij de integrale beoordeling als gedupeerde zijn aangemerkt of voor de Catshuisregeling zijn beoordeeld en een aanvulling tot minimaal €30.000 gekregen hebben, ook meegenomen in de cijfers met betrekking tot het aantal uitbetalingen. Nieuwe definities zijn vanaf het moment van ingebruikname in de VGR's aangegeven middels asterisken bij de desbetreffende tabellen.

Commissie van Wijzen

De Commissie van Wijzen (CvW) brengt onafhankelijk advies uit over alle voorgenomen afwijzingen voor compensatie voor een of meerdere jaren waarvoor om compensatie is verzocht. Deze adviezen zijn bepalend in de beoordeling door UHT. De doorlooptijden zijn kort, de CvW adviseert doorgaans binnen enkele dagen. Slechts in 4,7% van de gevallen (gemiddelde Q2 2022) heeft de CvW een afwijkend advies ten opzichte van de voorgenomen beslissing door UHT. In de 10^e VGR is een aanpassing van de Instellingsregeling van de CvW aangekondigd om snelle doorlooptijden te borgen. De aangepaste Instellingsregeling is voorbereid en zal in juli 2022 gepubliceerd worden. Overeenkomstig de contouren in de tiende VGR neemt de regeling als uitgangspunt dat evidente zaken waarin er geen verschil van mening bestaat tussen de ouders en UHT niet langer aan de CvW worden voorgelegd. Dat geldt voor ieder afzonderlijk jaar waarin er tussen de ouder en UHT geen verschil van mening bestaat. Slechts wanneer ouders de feiten of de weging daarvan alsnog betwisten, wordt hun zaak toch aan de CvW voorgelegd.

¹⁴ Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 959.

Tabel 5 Commissie van wijzen (cijfers 1 juli 2022)

	6 ^e VGR 8 apr. 2021	7 ^e VGR 22 juni 2021	8 ^e VGR 30 sep 2021	9 ^e VGR 2 dec 2021	10 ^e VGR 31 mrt 2022	11 ^e VGR 30 jun 2022
Aantal individuele dossiers aangemeld	609	1.060	1.802	2.753	4.647	6.546
Aantal individuele dossiers afgerond	580	1.041	1.775	2.684	4.602	6.458
Afwijking CvW t.o.v UHT	-	-	-	-	4,2%	4,7%

Verbetermaatregelen financieel herstel vanuit herijking

Om ouders beter herstel te kunnen bieden is een aantal verbetermaatregelen reeds gestart of in voorbereiding. Ten eerste heeft UHT een pilot uitgevoerd met ouders voor wie de compensatie met een grote mate van waarschijnlijkheid niet meer gaat zijn dan €30.000. Die gesprekken lopen goed. Ouders geven aan te begrijpen waarom UHT contact opneemt, krijgen de ruimte om hun verhaal te doen en krijgen een duidelijk beeld van de opties en consequenties van afmelding. De resultaten van de pilot zijn gebruikt bij de implementatie in het reguliere werkproces van UHT. Op basis van data-analyse is een groep van 3.300 ouders geïdentificeerd waarbij met grote waarschijnlijkheid kan worden aangenomen dat hun compensatie niet meer dan €30.000 zal zijn. Die groep kan mogelijk worden uitgebreid. Hiervan zijn inmiddels 1.831 ouders gebeld, van hen is 95% bereikt. Bij iets minder dan de helft van de benaderde ouders is er behoefte om het traject rondom herstel af te ronden door zich af te melden voor de integrale beoordeling. De andere groep bestaat uit ouders die (emotioneel) nog niet klaar zijn om het proces af te ronden of ouders die zich niet willen afmelden omdat zij nog niet tevreden zijn met de financiële compensatie. Zij zullen, als zij aan de beurt zijn, alsnog een beoordeling krijgen.

UHT blijft ook inzetten op aanvragers die duidelijk niet gedupeerd zijn. Dit betreft bijvoorbeeld ouders bij wie blijkt dat de terugvordering van de kinderopvangtoeslag is ontstaan door een reguliere, terechte correctie, zoals een hoger vastgesteld inkomen, een stopzetting door de ouder zelf of wanneer achteraf is gebleken dat er minder opvanguren zijn afgenomen of betaald. In die situaties wordt ingezet op een verkort beoordelingsproces. Voor de andere haalbare maatregelen van de herijking wordt nu de implementatie voorbereid. De verwachting is dat UHT in het derde kwartaal kan beginnen met de implementatie van die verbeteringen.

Het Kabinet zoekt continu naar (nieuwe) mogelijkheden bij het verbeteren en versnellen van het proces van de integrale beoordelingen. Daarbij is het belangrijk ook nadrukkelijk te bezien waar de rol van de persoonlijk zaakbehandelaar verbeterd of verruimd kan worden. De moties van de leden Azarkan¹⁵ en Alkaya cs¹⁶ onderstrepen dit. De ambitie is om met een geoptimaliseerde rol van de PZB-er het proces voor ouders te verbeteren en te versnellen. Het vierogen-principe ingesteld om de gelijke behandeling van ouders te waarborgen blijft daarbij een uitgangspunt maar er wordt wel gekeken naar hoe dit verder vorm te geven. In de volgende VGR wordt u verder geïnformeerd over de verbeteringen en versnellingen van het beoordelingsproces en de rol van de persoonlijk zaakbehandelaar.

Aanvragen waar sprake is van vergrijpboete of strafrechtelijke sanctie

Bij een deel van de ouders die zich hebben gemeld als gedupeerde is in het verleden een

¹⁵ Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 1055.

¹⁶ Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 1046.

vergrijpboete opgelegd of heeft een strafrechtelijke veroordeling plaatsgevonden. In de voorgaande voortgangsrapportages is aangegeven dat zij niet in aanmerking komen voor beoordeling via de eerste toets en deze dossiers worden direct integraal beoordeeld. Van de 397 ouders aan wie een vergrijpboete is opgelegd zijn er 380 dossiers afgerond en in 17 dossiers is de integrale beoordeling bijna afgerond. In bijna alle gevallen komen de ouders alsnog in aanmerking voor compensatie. Ouders komen voor compensatie in aanmerking vanwege het feit dat onvoldoende kan worden nagegaan of de boete destijds conform wet- en regelgeving is opgelegd of omdat met de kennis van nu een grondslag voor het opleggen van een boete ontbreekt. Naar verwachting worden de laatste van deze dossiers uiterlijk in het derde kwartaal van 2022 afgerond.

Inmiddels is gestart met de behandeling van de 321 dossiers van ouders waarbij sprake is van een strafrechtelijke sanctie. Op dit moment zijn 70 dossiers in behandeling genomen en zijn 4 dossiers afgehandeld. Het blijft moeilijk om relevante informatie, die bij verschillende instanties ligt en veelal jaren oud is, te achterhalen. De bewijslast in deze dossiers ligt bij UHT. Niettemin blijft het streven dat in het derde kwartaal een aanzienlijk deel van deze dossiers zal worden afgerond.

2.2. Planning beoordeling

Ouders hebben behoefte aan inzicht wanneer zij aan de beurt zijn voor een integrale beoordeling. De ouders die zich tot en met 2020 hebben aangemeld zijn grotendeels beoordeeld of in behandeling. De ouders uit die groep waarvoor dat onverhoopt nog niet is gelukt worden dit jaar nog opgepakt. Voor de ouders die zich in 2021 of 2022 aangemeld hebben, is in juni 2022 op de website een indicatieve planning opgenomen:

Ouders met aanmelddatum in	Integrale behandeling
Eerste kwartaal 2021	Midden 2022 tot midden 2024
Tweede en derde kwartaal 2021	In 2024 of 2025
Vierde kwartaal 2021 en 2022	In 2025 of 2026

Bron: *Planning herstel - Toeslagen Herstel (belastingdienst.nl)*

De verwachting is dat deze planning nog zal wijzigen. Dit heeft te maken met verschillende ontwikkelingen en onzekerheden. Een daarvan is de stijging van het aantal ingediende beroepen bij de rechter vanwege niet tijdig beslissen. Ouders die een dergelijk beroep indienen moeten op last van de rechter met voorrang worden behandeld. De verwachting is dat het aantal beroepen niet-tijdig de komende maanden toeneemt, waardoor UHT steeds minder ouders bij de integrale beoordeling op basis van de volgorde van aanmelddatum kan oppakken (zie paragraaf 2.4.3). Daarnaast kijkt UHT wat verbeteringen en aanpassingen in het proces (naar aanleiding van de herijking) betekenen voor de planning. Een voorbeeld hiervan is de versnelde behandeling van specifieke groepen, zoals evident niet-gedupeerden. Zoals aangegeven in de kamerbrieven van 3 en 13 juni 2022¹⁷ beziet UHT de komende maanden wat de verwachte doorwerking van de verschillende ontwikkelingen is op de planning voor de tweede helft van 2022 en verder. UHT verwacht daarbij helaas dat verdere of herziene planningen ook enkel op hoofdlijnen een beeld aan ouders kunnen geven wanneer de verwachte start van de integrale beoordeling zal zijn. In de volgende voortgangsrapportage wordt u verder geïnformeerd over de planning van de beoordeling.

2.3. Hulp bij acute problemen

Het acute noodteam en het brede hulpteam van UHT helpen ouders die zich melden en in acute nood verkeren. Deze teams helpen deze ouders bijvoorbeeld door het uitbetalen van een eenmalige noodvoorziening (€500) of het verlenen van urgentie voor de eerste toets of

¹⁷ Kamerstukken II 2021-2022, 31066, nr. 1026 en nr. 1049.

de integrale beoordeling. Indien de situatie daarom vraagt, is de €500 geen harde grens. Naar aanleiding van de motie van lid Van Dijk (CDA) wordt gemonitord of het bedrag van €500 voor de noodvoorziening nog steeds voldoende is om een plotselinge financiële tegenvaller op te kunnen vangen.

Tabel 6 Hulp aan ouders in acute problemen (cijfers 1 juli 2022)

Categorie	6^e VGR 8 apr 2021	7^e VGR 22 jun 2021	8^e VGR 30 sep 2021	9^e VGR 2 dec 2021	10^e VGR 31 mrt 2022	11^e VGR 30 jun 2022
Aantal ouders dat beroep heeft gedaan a.g.v. acuut probleem	1.702	2.320	4.293	4.992	6.358*	7.018
Aantal verzoeken om acute hulp afgerond	1.521	2.200	4.161	4.708	5.550	6.683
Noodvoorziening						
Aantal betalingen aan ouders	988	1.797	2.351	2.698	3.089	3.250
Eerste betaling na eerste toets (spoedbehandeling)						
Aantal betalingen aan ouders	706	827	849*	958	1.106	1.227

** Dit betreft een correctie ten opzichte van de 10^e VGR, een aanpassing in de registratie was destijds nog niet goed meegenomen.*

2.4. Vervolgprocessen en commissies

2.4.1. Bezwaarproces en bezwaarschriftenadviescommissie

Ouders kunnen in bezwaar als ze het niet eens zijn met een beschikking van UHT. Voor de behandeling van bezwaren is een onafhankelijke Bezwaarschriften-adviescommissie (BAC) ingesteld. De BAC geeft UHT advies over het al dan niet gegrond verklaren van een bezwaar. UHT neemt vervolgens een beslissing. De capaciteit bij de BAC en UHT heeft lange tijd geen gelijke tred gehouden met de hoge instroom. Daardoor zijn achterstanden ontstaan en kunnen wettelijke termijnen spijtig genoeg niet worden gehaald. In deze VGR wordt gerapporteerd op de stand van zaken, de prognose en de verbetermaatregelen, zoals de pilot mediation als vrijwillig alternatief voor de bezwaarprocedure. Het kabinet blijft zoeken naar maatregelen voor het versnellen van het proces of het oplossen van knelpunten in de termijnen en bezwaarprocedures, ondersteund hierin door de motie van het lid Paul¹⁸.

Stand van zaken bezwaar en prognose

UHT heeft tot nu toe 2.506 bezwaarschriften ontvangen. Hiervan hebben er 1.332 betrekking op de uitkomst eerste toets (waarvan 148 toekenningen en 1.184 afwijzingen), 1.104 op de integrale beoordeling en 70 op de CWS-procedure. De BAC heeft tot op heden 237 adviezen uitgebracht. UHT heeft 221 beslissingen op bezwaar genomen. De stijging van het aantal beslissingen op bezwaar is relatief lager dan in vorige periodes. Dat is een gevolg van het inwerken van een groot aantal nieuwe medewerkers. Ook is ingezet op verbetering van interne processen met het oog op het opvoeren van de productiviteit naar de toekomst. Van de bezwaren is 2,3% gedeeltelijk gegrond verklaard en 56,6% gegrond. De gemiddelde instroom van bezwaren is in het tweede kwartaal 2022 gestegen naar circa 300 bezwaren per maand. In de tiende VGR is nog uitgegaan van een instroom van 140 zaken per maand. De stijging wordt veroorzaakt door een stijging van de bezwaren tegen de uitslag op de eerste toets. Die groep vertegenwoordigt inmiddels de helft van alle bezwaren. De stijging

¹⁸ Kamerstukken II, 2021/22, 31066, nr. 1071.

van het aantal bezwaren lijkt de laatste weken iets af te vlakken.

Tabel 7 Bezwaren (cijfers 1 juli 2022)

	6^e VGR 8 apr. 2021	7^e VGR 22 juni 2021	8^e VGR 30 sep 2021	9^e VGR 2 dec 2021	10^e VGR 31 mrt 2022	11^e VGR 30 jun 2022
Aantal ingediend	94	287	801	1.086	1.529	2.506
Aantal afgerond (beoordeeld)	7	33	67	86	179	221

Het bezwaarproces werkt op volgorde van ontvangst (fifo-systeem). Dat betekent dat op de oudste bezwaren – waarvoor de beslistermijn reeds is verlopen - als eerste wordt beslist. Een uitzondering wordt gemaakt voor het opvolgen van rechterlijke beslistermijnen na een beroep niet-tijdig en voor bezwaren tegen een beschikking na advies van de CWS: die bezwaren krijgen voorrang. De behandeltijd van later ontvangen bezwaren loopt in de tussentijd op.

In de vorige VGR is toegelicht dat om de achterstanden in te lopen en de instroom van circa 140 nieuwe bezwaren per maand te verwerken, UHT en de BAC 200-250 bezwaren per maand moeten behandelen. Daarmee was het streven de doorlooptijd terug te brengen van de huidige 12 maanden, naar 10 maanden eind 2022, 7 maanden medio 2023 tot 4 maanden eind 2023. Op basis van die prognose is het streven gedeeld dat per december 2023 op 95% van de bezwaren binnen de wettelijke termijn wordt beslist. In de 10^e VGR is vermeld dat realisering van de doelstelling mede afhankelijk is van de opschaling van het team dossiers bij UHT. In de bespreking van de 10^e VGR is met de Kamer gedeeld dat de prognose onder druk stond als gevolg van de problemen bij het samenstellen en anonimiseren van dossiers. De prognose voor het behandelen van bezwaren uit de 10^e VGR is inderdaad niet gerealiseerd. Dit komt door meerdere factoren, onder andere de hogere instroom van bezwaren en de beperkte capaciteit om dossiers te anonimiseren (zie paragraaf 2.5). Dit betekent dat de achterstanden in het bezwaarproces verder oplopen.

Verbetermaatregelen

Het team dat bij UHT bezwaren behandelt is door het aantreden van nieuwe medewerkers in korte tijd opgeschaald naar de beoogde formatie. Dat betekent dat veel medewerkers onlangs zijn begonnen en worden ingewerkt. Ook is er sprake van enig verloop, waarbij UHT zich inspant om deze vacatures zo snel mogelijk weer ingevuld te krijgen.

De BAC is ook bezig met het realiseren van verdere opschaling. De commissie heeft een plan opgesteld waarin de werving is voorzien van circa 50 juristen, 20 administratief (juridisch) medewerkers en enkele commissieleden. De werving die in de afgelopen tijd heeft plaatsgevonden heeft niet tot uitbreiding geleid, gelet op de uitstroom die daar tegenover stond. De krapte van de arbeidsmarkt blijft een uitdaging bij de werving van medewerkers.

UHT blijft zich inspanssen om de communicatie met ouders over het bezwaarproces te verbeteren. De stijging van het aantal bezwaren tegen de eerste toets valt samen met het versturen van gepersonaliseerde afwijsbrieven bij de uitslag van de eerste toets. In lijn met de herijking wordt gekeken naar een duidelijker afsluitgesprek en naar het verder verduidelijken van brieven om ouders beter te informeren. Met alle ouders (of hun gemachtigde) die een bezwaar tegen de uitkomst van de eerste toets hebben ingediend wordt op korte termijn contact opgenomen. Hen wordt gevraagd of zij eventueel het bezwaar tegen de eerste toets willen afwachten totdat zij de integrale beoordeling hebben doorlopen. Daarnaast spant UHT zich in om iedere ouder die een bezwaar heeft ingediend te benaderen om de voortgang van het bezwaar toe te lichten en om de verwachtingen te peilen. Beoogd wordt te voorkomen dat vragen of klachten van ouders die effectiever elders

geadresseerd kunnen worden in het formele bezwaarproces belanden. Gebleken is dat het regelmatig voorkomt dat ouders in bezwaar zijn gegaan omdat zij de berekening of een ander onderdeel van de beschikking niet begrijpen. Uitleg kan in dergelijke gevallen mogelijk voorkomen dat ouders onnodig in bezwaar gaan. Wanneer actief gevraagd wordt waarom er bezwaar is ingediend, kan ook op alternatieven worden gewezen. Zo kan worden geattendeerd op een gang naar CWS in plaats van bezwaar tegen de integrale beoordeling wanneer dat passender lijkt. Ook kan het aanhouden van het bezwaar in afwachting van de CWS procedure mogelijk zijn, met instemming van de ouder(s). Daarmee wordt binnen de huidige mogelijkheden zoveel als mogelijk invulling gegeven aan de aanbeveling van de BAC om waar mogelijk samenloop tussen procedures te voorkomen en procedures zo veel mogelijk te stroomlijnen. Ook bij bezwaren tegen de eerste toets en de integrale beoordeling is het voorkomen van samenloop van belang.

Vereenvoudigde afdoening bezwaar

Waar mogelijk wordt ingezet op het vereenvoudigd afdoen van bezwaren als de aard van de zaak daar aanleiding toe geeft. Denk hierbij aan bezwaren tegen de toekenning van €30.000. Binnen de huidige regels kan er bijvoorbeeld winst worden behaald doordat de bezwaarschriftenadviescommissie (BAC) geen hoorzitting organiseert. Verdere winst kan worden behaald door het aanpassen van de Instellingsregeling, zodat bij toekenning van €30.000 de zaak niet langer aan de BAC voorgelegd hoeft te worden. Dat is efficiënter, omdat de BAC dan in het geheel niet meer met dergelijke zaken wordt belast en UHT deze zaken snel af kan doen. Omdat aan ouders op grond van de eerste toets niet meer dan €30.000 kan worden toegekend, is de rechtsbescherming hiermee niet in het geding. De Instellingsregeling zal op dat punt worden aangepast.

Pilot mediation

UHT is een pilot mediation gestart om te onderzoeken of (een deel van de) bezwaarzaken kunnen worden opgelost via mediation. Uit de ervaringen van ouders blijkt dat niet in alle gevallen de juridisch formele weg – inclusief advisering door de BAC – de geschikte weg is naar een antwoord op een hulpvraag. Het indienen van bezwaar is vaak een signaal van een gevoel van onvrede en onmacht. Mediation is erop gericht dat ouders zich gehoord voelen en dat gezamenlijk tot een snelle oplossing wordt gekomen. Voor de pilot worden 20 ouders benaderd die in bezwaar zijn gegaan. Zij worden tijdens de pilot begeleid door externe, onafhankelijke en hooggekwalificeerde mediators. Indien overeenstemming wordt bereikt over de gemaakte afspraken, worden deze vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst en trekt de indiener van het bezwaar dat in. Aan de rechtsbescherming van de ouder wordt geen afbreuk gedaan; slaagt de mediation niet, dan wordt de bezwaarprocedure voortgezet en deelname is vanzelfsprekend vrijwillig. Mediation met de eerste deelnemende ouders is inmiddels gestart. Zoals is toegezegd naar aanleiding van de aangehouden motie Van Dijk¹⁹ ontvangt de Kamer in september een brief met de stand van zaken of bevindingen van dat moment. Op basis van de resultaten van de pilot zal worden besloten over opschaling.

2.4.2. Werkelijke Schade

De Commissie Werkelijke Schade (CWS) adviseert UHT onafhankelijk over het toekennen van aanvullende materiële en immateriële schadevergoeding aan gedupeerde ouders. Nadat ouders een definitieve compensatiebeschikking hebben gekregen, kunnen zij een verzoek om aanvullende schadevergoeding indienen bij de CWS. UHT neemt na de advisering door de CWS een besluit op de aanvraag. De CWS heeft een omvangrijke en complexe opdracht. De commissie heeft in haar, gelijktijdig met de vorige VGR gepubliceerde, tussenevaluatie inzicht gegeven in haar taakvervulling en de uitdagingen waarmee zij te maken heeft. Ook heeft zij de implementatie van een aantal verbeteringen aangekondigd. In deze VGR wordt stilgestaan bij de stand van zaken en de verbeteringen bij de CWS.

¹⁹ Kamerstukken II 2022-2023, 31066, nr. 1072.

Stand van zaken CWS

Er zijn nu 617 verzoeken ingediend bij de CWS. Hiervan zijn 420 dossiers nog in behandeling. Het totaal afgehandelde verzoeken bedraagt 197 op 1 juli 2022. De gemiddelde doorlooptijd van de procedure bij CWS is 8 maanden. Ongeveer 8% van de ouders voor wie de integrale beoordeling is afgerond, dient daarna een verzoek om aanvullende werkelijke schade in.

Tabel 8 Commissie Werkelijke Schade (cijfers 1 juli 2022)

	6 ^e VGR 8 apr 2021	7 ^e VGR 22 juni 2021	8 ^e VGR 30 sep 2021	9 ^e VGR 2 dec 2021	10 ^e VGR 1 apr 2022	11 ^e VGR 30 jun 2022
Aantal aangemeld	131	217	331	423	489	617
Aantal afgerond	12	29	47	69	155	197

Verbetermaatregelen

Voor veel ouders, advocaten en andere stakeholders, maar ook voor UHT, is een goed functionerend CWS-traject essentieel voor een bevredigend herstelproces. In de 10e VGR is uitgebreid stilgestaan bij de tussenevaluatie van de CWS en welke verbetermaatregelen naar aanleiding daarvan zijn aangekondigd. Deze maatregelen zijn nog niet allen gerealiseerd en dit vergt onverminderd de aandacht.

- De verbeter slag met betrekking tot de kwaliteit, consistentie en motivering van de adviezen en verfijning van de beoordelingskaders is arbeidsintensief en nog niet volledig gerealiseerd. UHT moet daarom bij een relatief grote aantal adviezen een verzoek om nadere toelichting doen bij de CWS.
- Ter verbetering van de doorlooptijden geldt dat de werving voor uitbreiding van het secretariaat van CWS in volle gang is.
- Verschillende verbetermaatregelen zijn aangekondigd om de beleving en bejegening van ouders en de transparantie over het CWS-proces te verbeteren. Een heel belangrijk onderdeel hiervan is het publiceren van een model voor de toekenning van immateriële schade. CWS geeft aan dit op korte termijn te willen publiceren.
- De nieuwe coördinerend voorzitter, per 1 mei 2022 aangesteld om verbeteringen te begeleiden en te bewerkstelligen dat de commissieleden en voorzitters zich kunnen focussen op de advisering, heeft op 30 mei 2022 zijn opdracht teruggegeven.

Naar aanleiding van het vertrek van de coördinerend voorzitter is ABD Topconsult gevraagd om een quick scan uit te voeren, die moet leiden tot een korte analyse met betrekking tot het adequaat uitvoeren van de primaire taakopdracht van de CWS, namelijk het adviseren over de vergoedingen van werkelijke schade van gedupeerde ouders. Hiervoor is gestart met interviews met commissieleden, de staf van de CWS, de voormalig voorzitter, de NOVA en het ouderpanel. Dit met als doel de verschillende beelden en mogelijke oplossingsrichtingen in kaart te brengen en op basis daarvan tot een advies te komen. Op basis van dit advies en het advies van het ouderpanel wordt gedurende de zomer gewerkt aan een plan voor de CWS. Daar wordt de motie Azarkan c.s.²⁰ bij betrokken. Dit zal uiterlijk in de 12de VGR met u worden gedeeld. Uiteraard wordt in de tussentijd onverminderd doorgewerkt aan het behandelen van de verzoeken door de CWS.

2.4.3. Ingebrekestellingen en beroep niet-tijdig

In de vorige voortgangsrapportages bent u geïnformeerd over het stijgend aantal ingebrekestellingen en beroepen niet-tijdig. Deze stijging heeft zich afgelopen maanden doorgezet. Tot op heden is het helaas voor circa 32.000 aanvragen voor een integrale

²⁰ Kamerstukken II 2022-2023, 31066, nr. 1056.

beoordeling niet gelukt binnen de wettelijke termijn te beslissen. UHT verwacht dat in 2022 voor nog eens circa 7.000 aanvragen de beslistermijn zal verstrijken. UHT heeft tot op heden circa 12.500 ingebrekestellingen (toegangsvereiste voor beroep niet-tijdig) ontvangen. Het aantal beroepen wegens niet tijdig beslissen (BNTB) bedroeg 89 in maart, 166 in april, 280 in mei en 248 in juni. De verwachting is dat het aantal beroepen wegens niet tijdig beslissen komende maanden hoog blijft. In totaal heeft UHT tot op heden 843 beroepen wegens niet tijdig beslissen ontvangen (peildatum 1 juli 2022).

In augustus voorziet UHT een omslagmoment, waarna de capaciteit voor de beoordelingen geheel aangewend moet worden om uitvoering te geven aan rechtelijke vonnissen in BNTB, met uitzondering van urgenties. Daar wordt onveranderd rekening mee gehouden.

Snel na het omslagmoment zullen ook door de rechter opgelegde termijnen niet altijd meer gehaald kunnen worden. Dat betekent dat er dwangsommen worden verbeurd. De mate waarin dat gebeurt, neemt toe als de aantallen beroepen niet-tijdig zich doorzetten. Aan urgente zaken zal ook dan voorrang worden gegeven, zo nodig boven het geven van uitvoering aan rechterlijke uitspraken. Dit kan leiden tot het verbeuren van meer dwangsommen. Ook vergt het afhandelen van een toenemend aantal beroepszaken steeds meer capaciteit, die niet voor reguliere taken kan worden aangewend. Dit heeft geen impact op de totale duur van de hersteloperatie, maar leidt er wel toe dat de volgorde waarin ouders worden behandeld wordt bepaald door gerechtelijke uitspraken en niet meer door de datum van aanvraag.

UHT blijft zich inspannen om ervoor te zorgen dat ouders zo snel als mogelijk een integrale beoordeling of beslissing op bezwaar ontvangen. Daarbij onderneemt UHT diverse acties om het besluitvormingsproces bij de integrale beoordelingen te verbeteren en te versnellen (zie paragraaf 2.1). Ook voor de bezwaarprocedure wordt ingezet op verbetermaatregelen, zoals het waar mogelijk vereenvoudigd afdoen van bezwaarzaken, het voorkomen van samenloop met andere procedures en de pilot mediation (zie paragraaf 2.4.1). De opdracht blijft onveranderd om te kijken naar verdere verbetermaatregelen. Succesvolle invoering van dergelijke verbetermaatregelen betekent dat de benodigde termijnen om tot besluiten te komen weliswaar wordt verkort, maar het ligt niet in de rede dat die maatregelen zullen voorkomen dat er termijnen worden overschreden.

2.5. Dossiers

In de 10e VGR is benoemd dat met de bestaande capaciteit niet kan worden voldaan aan de grote vraag voor het verstrekken van dossiers voor de beoordeling, de mogelijke bezwaren en beroep, de Commissie Werkelijke Schade en het persoonlijk dossier. Dossiers zijn echter een essentieel onderdeel van de hersteloperatie en tevens van groot belang voor het (emotionele) herstel van ouders. Helaas zijn er geen kant-en-klare 'dossiers' beschikbaar: ze moeten apart worden samengesteld door documenten uit de verschillende informatiesystemen van Toeslagen op te vragen en te bundelen. Voordat een dossier vervolgens aan een ouder of gemachtigde kan worden toegestuurd, moeten persoonsgegevens van derden op grond van de AVG worden geanonimiseerd ("lakken"). Dat geldt voor alle typen dossiers en is een tijdrovende activiteit die door een specifiek daarvoor toegerust team (team VPD) wordt uitgevoerd.

Op dit moment wordt prioriteit gegeven aan het verstrekken van bezwaardossiers en dossiers voor urgente situaties. De consequentie van de prioritering is helaas ook dat de toch al lange wachttijden voor andere typen dossiers verder oplopen. Voor onder meer het persoonlijk dossier bedraagt deze ruim meer dan 3 jaar, voor het hersteldossier 6 maanden of langer. Dit is uiteraard een onwenselijke situatie, UHT wil alle dossiers graag tijdig leveren. Het oplossen van dit knelpunt is reeds sinds begin dit jaar een absolute prioriteit waarbij maximaal creatief wordt gekeken naar oplossingen. In de 10e VGR zijn daarvoor maatregelen aangekondigd. In deze VGR wordt de huidige stand van zaken beschreven van

de diverse verbetermaatregelen om dossiers sneller en beter afgestemd op de behoeften van ouders te leveren. Uiteraard wordt er tijdens het zomerreces hard aan doorgewerkt.

- Opschaling UHT zet in op uitbreiding van de huidige capaciteit van het team van 60 naar 102 fte. Binnen en buiten de Rijksoverheid worden medewerkers hiervoor actief geworven. Opschaling blijkt geen gemakkelijke opgave: de arbeidsmarkt is krap en het team VPD heeft ook te maken met uitstroom van medewerkers. Naast werving zet UHT daarom in op het behoud van medewerkers. Momenteel worden gesprekken gevoerd met 47 medewerkers voor een vaste aanstelling. Per saldo is de capaciteit van het team nagenoeg gelijk gebleven. Daarnaast stromen medewerkers via interne opleiding door, waardoor de meest kritische functie (die van VT2-controleur) als het ware 'van onderop' wordt aangevuld. Ten opzichte van de vorige VGR is het aantal VT2-controleurs verdubbeld van 5 naar 10.
- Outsourcing Onderzocht wordt met een pilot of het "lakken" van dossiers kan worden uitbesteed aan een extern bureau. Er is gestart met de uitvraag aan een bureau met als doel op korte termijn een beperkt aantal dossiers volledig uit te besteden. Als de leverancier kan voldoen aan de kwaliteitseisen van UHT zal nog in het derde kwartaal een traject worden ingezet om op te schalen. UHT maakt hierbij afspraken om te voldoen aan de AVG-normen.
- Verbeteren werkprocessen Er wordt gekeken naar een nieuwe werkwijze waarmee PZB-ers het informatie & beoordelingsformulier zelf kunnen verstrekken aan ouders. Daarnaast wordt er een verbeterslag gemaakt door het gericht samenstellen van dossiers, zodat er minder gelakt hoeft te worden.
- Automatisering UHT maakt reeds gebruik van software voor het sneller controleren en lakken van dossiers. De lakapplicatie kent echter beperkingen en biedt onvoldoende mogelijkheden voor verdere versnelling. UHT onderzoekt daarom de mogelijkheden om andere lakapplicaties. Uit een eerste test van een andere applicatie is gebleken dat met name oude documenten en handgeschreven tekst voor uitdagingen zorgen. Software is daarnaast niet in staat om "begrijpend" te lezen, waardoor een handmatige controle door medewerker vooralsnog nodig blijft. Dit laatste wil UHT tot een minimum beperken. Daarom wordt onverminderd doorgegaan met het zoeken naar een lakapplicatie die het controleren en lakken van dossiers volledig of zoveel mogelijk automatisch uitvoert.
- Pilot alternatief voor persoonlijk dossier Uit gesprekken met ouders, advocaten, en onderzoek van Motivaction blijkt dat het persoonlijk dossier niet goed voorziet in de informatiebehoefte van ouders. Daarom onderzoekt UHT in de zomer met een pilot of het hersteldossier, eventueel aangevuld met een beknopte samenvatting, een goed en sneller alternatief is. Ook verbetert UHT de informatie over de verschillende typen dossiers en wat ouders hiervan kunnen verwachten, zoals de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag (BAK) heeft geadviseerd.

De bovengenoemde maatregelen zullen de capaciteitstekorten niet op korte termijn kunnen oplossen. Daarom worden ook maatregelen verkend die buiten de gangbare kaders liggen, zoals minder lakken of het op locatie inzien van dossiers. Dit vraagt om juridische en privacy toetsing plus een weging van risico's, gezien het belang van een zorgvuldig omgang met gegevens van ouders en werknemers. Er is advies gevraagd aan de Functionaris Gegevensbescherming van het Ministerie van Financiën. Waar nodig zullen we in gesprek gaan met de Autoriteit Persoonsgegevens. De Kamer wordt uiterlijk in de volgende VGR verder geïnformeerd over de voortgang.

3. Schuldenaanpak

Een belangrijk onderdeel van het financieel herstel is de schuldenaanpak. Door de schuldenaanpak kunnen gedupeerde ouders zo veel mogelijk zonder financiële achterstanden een nieuwe start kunnen maken. De schuldenaanpak bestaat uit regelingen voor publieke schulden²¹, private schulden²² en ouders in een wettelijke schuldsaneringsregeling of buitengerechtelijke schuldregeling²³.

3.1. Publieke schulden

Zodra een ouder zich meldt bij Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) wordt de invordering van publieke schulden van voor 1 januari 2021 ambtshalve gepauzeerd. Vanaf het moment dat is vastgesteld dat de ouder gedupeerd is, worden de ouders en hun toeslagpartner toegelaten tot de schuldenregeling voor publieke schulden. Hierin worden zoveel mogelijk schulden ontstaan voor 1 januari 2021 van zowel de gedupeerde ouder als diens toeslagpartner afgewikkeld. Dat wil zeggen: alle schulden die binnen de peildatum vallen en voldoen aan de kaders geschetst in het besluit publieke schulden. Als definitief is vastgesteld dat een ouder niet gedupeerd is, wordt de pauzering beëindigd en wordt de invordering van publieke schulden weer opgestart.

Stand van zaken kwijtschelden

Gedupeerde ouders hebben recht op een oplossing voor het grootste deel van hun publieke schulden die betrekking hebben op een periode tot en met 31 december 2020. Schulden die voortkomen uit fraude, opzet/grove schuld of strafrechtelijke vervolging worden niet kwijtgescholden. Werkgeversschulden en verstrekte hoofdsommen in het kader van ontvangen bedrijfskapitaal op grond van de BBZ of Tozo worden ook niet kwijtgescholden. De uitvoering van de publieke schuldenregeling is gestart in het derde kwartaal van 2021. Alle betrokken Rijksorganisaties hebben voor de meeste gedupeerde ouders de publieke schulden kwijtgescholden (zie tabel 9). Periodiek (voor de meeste organisaties eens per twee weken) worden de gegevens van nieuwe gedupeerde ouders en hun toeslagpartners met de uitvoeringsorganisaties gedeeld, zodat ook hun schulden op korte termijn kunnen worden kwijtgescholden.

Tabel 9a Stand van zaken uitvoering kwijtschelden publieke schulden*

Organisatie	Aantal gepauzeerd Ouders en toeslagpartners		Waarvan gedupeerd met schulden bij organisatie		Waarvan behandeld voor kwijtschelden**	
	10 ^e VGR 31 mrt 2022	11 ^e VGR 30 juni 2022	10 ^e VGR 31 mrt 2022	11 ^e VGR 30 juni 2022	10 ^e VGR 31 mrt 2022	11 ^e VGR 30 juni 2022
BD&T	82.213	84.928	31.437	36.763	19.622	23.314
LBIO	267	284	115	136	115	136
SVB	1.045	1.139	454	500	370	414
CAK	16.007	15.382	7.735	8.674	7.735	8.570
CJIB	33.500	36.632	15.460	17.587	14.024	16.302
DUO	17.630	18.135	8.406	8.760	7.670	7.860
UWV	4.929	4.985	2.368	2.547	2.157	2.514

* Sommige (afgeronde) cijfers zijn bij benadering.

** Voor sommige ouders worden de schulden niet volledig kwijtgescholden. Sommige schulden zijn uitgesloten van kwijtschelden, zoals schulden die zijn ontstaan door misbruik of fraude, of schulden van na de peildatum van 31-12-2020. De ouders in deze kolom zijn volledig behandeld voor kwijtschelding, maar niet in alle gevallen volledig kwijtgescholden

²¹ Staatscourant 2021-28304.

²² Staatscourant 2021-44723.

²³ Staatscourant 2021-28303.

Tabel 9b Stand van zaken uitvoering kwijtschelden publieke schulden*

Organisatie	Voortgang proces van kwijtschelden		Kwijtgescholden bedrag	
	10 ^e VGR 31 mrt 2022	11 ^e VGR 30 juni 2022	10 ^e VGR 31 mrt 2022	11 ^e VGR 30 juni 2022
BD&T	62%	63%	€ 150,1 mln.	€159 mln.
LBIO	100%	100%	€ 126.500	€ 136. 000 ***
SVB	81%	83%	€ 417.000	€ 437.970
CAK	100%	99%	€ 13,6 mln.	€25,2mln.
CJIB	91%	93%	€ 5,0	5 mln.
DUO	91%	81%	€ 245,1 mln.	€ 298,5 mln.
UWV	91%	99%	€ 7,6 mln.	€ 8,3 mln.

* Sommige (afgeronde) cijfers zijn bij benadering.

** Voor sommige ouders worden de schulden niet volledig kwijtgescholden. Sommige schulden zijn uitgesloten van kwijtschelden, zoals schulden die zijn ontstaan door misbruik of fraude, of schulden van na de peildatum van 31-12-2020. De ouders in deze kolom zijn volledig behandeld voor kwijtschelding, maar niet in alle gevallen volledig kwijtgescholden.

*** LBIO vordert alimentatieschulden in, dat is een private schuld. Alle publieke schulden (de ophogingskosten) zijn kwijtgescholden (136K). De private schulden (de alimentatie) worden momenteel via SBN opgelost maar nu voorgeschoten door het LBIO (482k)

Kwijtschelding bij lokale overheden

Gemeenten hebben niet alleen een rol als ondersteuner, maar ook als invorderaar. Zowel in het belastingdomein als in het sociaal domein kunnen gedupeerde ouders vorderingen hebben openstaan die voor kwijtschelding in aanmerking komen. Inmiddels is de ruime meerderheid van alle gemeenten, waterschappen en belastingsamenwerkingen begonnen met kwijtschelden van lokale belastingen en schulden in het sociaal domein. Uit de enquête van de VNG (maart 2022) blijkt dat 54% van de gemeenten de schulden van alle bekende gedupeerde ouders heeft kwijtgescholden, en nog eens 20% van de gemeenten daarmee bezig is. Voor deze gemeenten geldt dat zij nieuwe gedupeerde ouders meteen kunnen helpen door kwijtschelding te verlenen. Alle grote gemeenten zijn up-to-date met kwijtschelden. Omdat een groot deel van alle gedupeerde ouders in de grote gemeenten woont, zijn de schulden bij lokale overheden kwijtgescholden voor een groot deel van de gedupeerde ouders. De VNG heeft sinds maart actief contact gezocht met alle gemeenten die bezig waren het opstarten van het kwijtschelden, of daar nog mee moesten aanvangen. Deze gemeenten zijn bijgestaan in dit traject en eventuele belemmeringen zijn weggenomen waardoor achterstanden rondom kwijtschelden zijn ingelopen. Actuele cijfers hierover ontvangt de Kamer in de 12e VGR.

Opstarten invorderen na corona door Toeslagen regulier

Toeslagen heeft vanwege de Coronacrisis de invordering bij alle Nederlanders tijdelijk gepauzeerd. Toeslagen heeft in april 2022 de invordering weer herstart, hierover heeft de Kamer een brief ontvangen op 1 april jl.²⁴ Ouders die zich hebben gemeld bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen worden niet betrokken in de opstart. Bij deze mensen blijft de invordering gepauzeerd tot de beoordeling door UHT is afgerond. Vanaf het moment dat hun zaak volledig is afgerond kan ook de invordering van eventueel nieuw ontstane vorderingen bij deze groep worden opgestart. De invordering zal bij hen weer opgestart worden vanuit de hersteloperatie Toeslagen en zal worden uitgevoerd door UHT

²⁴ Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 996.

Betalen & Innen (onderdeel van CAP-inning). Over de aanpak worden deze ouders en de Kamer tijdig geïnformeerd.

Opstarten invorderen vanuit hersteloperatie Toeslagen

Sinds december 2021 deelt UHT met publieke schuldeisers ook gegevens van ouders die definitief geen recht hebben op herstel en dus niet in aanmerking komen voor kwijtschelding van hun schulden. Zij komen dus niet in aanmerking voor kwijtschelding van hun schulden. Voor deze ouders wordt de invordering van schulden weer opgestart. Na een lange periode van pauzering kan dit een grote impact hebben op deze ouders. Zowel de Rijksorganisaties als de lokale overheden benaderen hen daarom met persoonlijke aandacht en oog voor maatschappelijk verantwoorde incasso. De eerste organisaties zijn eind februari 2022 daadwerkelijk begonnen met invorderen. Dit verloopt voor zover bij ons bekend zonder incidenten. Vanuit de hersteloperatie wordt in het najaar 2022 de invordering van openstaande bedragen en vorderingen van zowel de Belastingdienst en als van Toeslagen op zijn vroegst weer opgestart.

Strafrechtelijke vorderingen worden niet kwijtgescholden. Door de lange doorlooptijd van de integrale beoordeling gaat het voorkomen dat deze strafrechtelijke schulden (en sommige verkeersboetes) gaan verjaren. Dit is maatschappelijk, maar ook gerechtelijk onwenselijk. Daarom gaat het CJIB voor deze schulden de invordering hervatten, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de persoonlijke omstandigheden van betrokkenen. Daarnaast zullen voor nieuwe aanmelders de schulden die niet in aanmerking komen voor kwijtschelding niet meer worden gepauzeerd.

3.2. Private Schulden

Naast de kwijtschelding van schulden bij publieke schuldeisers hebben de gedupeerde ouders en hun toeslagpartners ook recht op ondersteuning bij het oplossen van achterstanden bij private schuldeisers. Dit noemen we de private schuldenregeling.²⁵ De uitvoering van en ondersteuning bij deze regeling wordt geboden door een consortium van kredietbanken die door Sociale Banken Nederland (SBN) worden aangestuurd. Ten opzichte van de vorige VGR is een toename te zien in het aantal behandelde dossiers en beschikte schuldenlijsten. SBN en de kredietbanken helpen daarmee de ouders van zoveel mogelijk van hun achterstanden bij private schuldeisers af. Op deze manier lossen ze een deel van de problematiek van de gedupeerde ouder op. De toename van het aantal beschikkingen is toe te rekenen aan het feit dat het werkproces bij de kredietbanken inmiddels gestroomlijnd verloopt. De verwachting is dat ongeveer tussen de 30% en 40%²⁶ van de gedupeerden achterstanden hebben bij private schuldeisers die binnen de kaders van de regeling vallen. Op dit moment hebben 8.625 ouders in 15.754 schuldenlijsten ingediend bij SBN. Omdat gedupeerden altijd de mogelijkheid hebben om opnieuw een lijst in te dienen, is het niet mogelijk aan te geven of het proces is afgerond voor de gedupeerden die een lijst hebben ingediend. Wel kan gezegd worden dat nu ongeveer 31% van de ingediende schuldenlijsten beschikt is. In juni heeft SBN het zogeheten break-evenpunt bereikt. Dit houdt in dat er meer schuldenlijsten worden afgedaan dan er binnenkomen.

Tabel 10 Stand van zaken uitvoering loket private schulden bij SBN (Cijfer 29 juni)

	10^e VGR 31 mrt. 2022	11^e VGR 30 jun 2022	Procentuele toename
Aantal dossiers van gedupeerde ouders	6.285	8.615	37%
Aantal schuldenlijsten ingediend	10.353	15.754	52%
Aantal schuldenlijsten in behandeling	6.035	9.836	63%

²⁵ Staatscourant 2021-44723.

²⁶ Gebaseerd op de belactie vanuit SBN naar gedupeerden waarvan de pauzeknop afloopt.

Aantal schuldenlijsten beschikt	1.010	4.876	383%
Aantal beschikkingen betaald	577	3.737	548%

Bezwaar en Beroep

Voor de bezwaren met betrekking tot private schulden is een proces ingericht in samenwerking tussen DG Herstel Toeslagen en Sociale Banken Nederland. SBN zal in dit proces voorbereidend werk doen voor het nemen van de beslissing op bezwaar, zoals het contact met de ouder en het opstellen van het dossier. De uiteindelijke beslissing op bezwaar zal worden genomen door DG Herstel Toeslagen. Momenteel (cijfer van: 28-6-2022) zijn er 77 bezwaren inzake de private schulden binnengekomen. De bezwaren zijn allemaal binnen de AWB termijnen behandeld en afgerond, hiervoor is door DG Herstel additionele capaciteit beschikbaar gesteld.

Beschermingsbewind

Vanaf 8 juni is het voor bewindvoerders mogelijk om een declaratie in te dienen voor de ondersteuning die zij bieden bij het indienen van de schuldenlijsten van gedupeerde ouders conform de afspraken die zijn vastgelegd in het besluit private schulden. Op dit moment zijn er 279 facturen ontvangen, het aantal bewindvoerders dat een declaratie heeft ingediend is kleiner. Het is namelijk vaak zo dat een bewindvoerder meerdere gedupeerden onder zijn bewind heeft.

Wanbetalersregeling

Op het moment dat iemand zijn zorgverzekering om een bepaalde reden voor een periode van 6 maanden niet kan betalen, wordt diegene door de zorgverzekering aangemeld bij het CAK. Het CAK legt een bestuursrechtelijke premie op en voldoet deze aan de zorgverzekeraars om te zorgen dat iedereen verzekerd blijft. Dit wordt de wanbetalersregeling genoemd. Als iemand in deze regeling zit, kan tot het aflossen van de openstaande bedragen geen aanvullende verzekering worden afgesloten en kan iemand niet wisselen van verzekeraar. Het Rijk in samenwerking met SBN heeft in het najaar 2021 een afspraak gemaakt met het CAK, VWS en de zorgverzekeraars om garant te staan voor alle schulden voor 1 juni 2021 van de gedupeerden in deze regeling. De zorgverzekeraars zorgden op hun beurt dat deze ouders dan wel in staat waren om over te stappen of een aanvullende verzekering af te sluiten. Als deze ouders zich in het eerste half jaar van 2022 niet zouden melden bij SBN zouden al deze schulden ambtshalve worden afgedaan. In de maand juni zijn de schulden van de ouders die zich nog niet hadden gemeld, afgelost door SBN.

3.3. Schuldregelingstrajecten (Wsnp/Msnp)

Voor gedupeerden in een schuldentrajact is apart beleid opgesteld. In deze regeling worden de publieke schulden volgens het reguliere beleid kwijtgescholden. Het Wsnp/Msnp-team van UHT betaalt de private schulden en eventuele overgebleven publieke schulden uit aan de bewindvoerder (Wsnp) of schuldhulpverlener (Msnp). Als alle schulden kwijtgescholden of uitbetaald zijn, kunnen zij het schuldregelingstraject voor de ouder beëindigen.

Tabel 11 Stand van zaken uitvoering kwijtschelden Wsnp

Wsnp	9^e VGR 2 dec 2021	10^e VGR 31 mrt. 2022	11^e VGR 30 jun 2022
Verificatielijsten ontvangen	450	526	582
Aantal beschikkingen verzonden	520*	704*	791
Aantal betalingen verricht	514**	698**	791
Aantal niet afgewikkelde dossiers binnen 8 weken totaal	5	0	1
Bedrag aan schulden betaald**	-	€ 23 mln.	€26 mln.

* Aantal beschikkingen en betalingen is hoger dan het aantal verificatielijsten omdat hier ook beschikkingen tussen zitten voor aanvullende uitbetalingen.

** De kwijtschelden publieke schulden worden meegerekend in het overzicht van de kwijtschelding van publieke schulden.

Tabel 12 Stand van zaken uitvoering kwijtschelden Msnp

Msnp	9 ^e VGR	10 ^e VGR	11 ^e VGR
	2 dec 2021	31 mrt 2022	30 jun 2022
Schuldenlijsten ontvangen	465	992	1.095
a. Waarvan schuldbemiddeling	-	764	849
b. Waarvan saneringskrediet	-	228	246
Aantal beschikkingen verzonden	353	1.011	1.202
Aantal betalingen verricht	321	919	1.109
Aantal niet afgewikkelde dossiers binnen 8 weken totaal	9	0	1
Bedrag aan schulden betaald*	-	€ 19 mln.	€21 mln.

* De kwijtschelden publieke schulden worden meegerekend in het overzicht van de kwijtschelding van publieke schulden.

Vanuit de enquête van VNG blijkt bleek dat 13% van de gemeenten nog niet alle Msnp-trajecten succesvol had beëindigd. VNG heeft contact opgenomen met gemeenten waarvan bekend is dat Msnp's nog niet zijn beëindigd om dit proces te versnellen. Op een enkele gemeenten na, zijn inmiddels alle gemeentelijke publieke schulden in Msnp-trajecten afgewikkeld en opgelost. Ook met deze gemeenten is VNG in contact.

Schuldenregeling voor ouders in persoonlijk faillissement

In totaal hebben 34 ouders in persoonlijk faillissement zich gemeld bij UHT. Van deze groep zijn 18 ouders met een persoonlijk faillissement vastgesteld als gedupeerden. Voor 16 ouders is nog niet vastgesteld dat zij gedupeerd zijn. Om de gedupeerde ouders in persoonlijk faillissement zo goed mogelijk te helpen wordt intensief samengewerkt met de curator. In samenwerking met de curator wordt gekeken welke schulden worden afgewikkeld, hier is het wettelijk kader leidend. Daarom is elk traject maatwerk en is de uitvoering ondergebracht bij het team van Belastingdienst/Toeslagen dat ook de Wsnp- en Msnp-trajecten behandelt.

3.4. Zakelijke schulden

Zoals eerder gedeeld met de Kamer, worden ook zakelijke schulden van ondernemingen van gedupeerde ouders en toeslagpartners in de schuldenaanpak meegenomen. Bij het verdelen en afbetalen van deze zakelijke schulden wordt rekening gehouden met de Europese regels voor staatssteun. In maart 2022 is een centraal team opgericht. Dit centrale team coördineert samen met de gedupeerde ouder het oplossen van de zakelijke schulden bij verschillende publieke schuldeisers en private schuldeisers via SBN. Op deze manier wordt gewaarborgd dat het maximum aan staatssteun dat een onderneming mag ontvangen niet wordt overschreden. Tot op dit moment zijn er circa 7.000 (peildatum 9 juni 2022) erkend gedupeerde ouders en/of hun toeslagpartner met een onderneming zonder rechtspersoonlijkheid bekend. Deze groep ondernemers wordt onderscheiden in drie categorieën: de ouders met een lage kans op staatssteun, de ouders met een hoge kans op staatssteun en de ouders waarbij het risico op staatssteun momenteel nog onbekend is. Het centrale team benadert proactief de gedupeerde ouders en/of hun toeslagpartners waarbij de volledige afwikkeling van de zakelijke schulden mogelijk leidt tot overschrijding van de maximumgrenzen aan staatssteun om de mogelijkheden de bespreken, dit worden de ouders met een hoge kans op staatssteun genoemd. De ouders met een lage kans op staatssteun gaan door in het reguliere proces bij SBN en worden niet benaderd door het

centrale team. Dit betreft het overgrote deel van de ouders, namelijk circa 5.200 ouders.

Tabel 13 Stand van zaken zakelijke schulden (cijfers 29 juni 2022)

Totaal aantal ondernemers met grote kans op staatssteun	611
Aantal ondernemers zonder zakelijke schulden	169
Aantal ondernemers niet bereikt/geen contactgegevens	149
Aantal ondernemers in behandeling bij centrale team	286

3.5. Met compensatie afbetaalde schulden

Gedupeerde ouders die hun compensatiebedrag hebben gebruikt om private en publieke schulden te betalen die, als zij deze niet betaald hadden, binnen de schuldenregeling van de hersteloperatie zouden vallen, kunnen deze betaling terugkrijgen. SBN zal de uitvoering daarvan op zich nemen. SBN heeft hiertoe een verkenningfase uitgevoerd en afgerond. Op basis daarvan heeft SBN een uitvoeringstoets opgeleverd waarin is aangegeven dat het opzetten van een portaal voor al betaalde schulden uitvoerbaar is, onder een aantal randvoorwaarden. De belangrijkste randvoorwaarden zijn het inrichten van een hanteerbaar controlekader en de beschikbaarheid van voldoende capaciteit vanwege de krapte op de arbeidsmarkt.

In de vorige VGR is opening van het loket uiterlijk eind september benoemd, dat is op dit moment nog steeds haalbaar. Op basis van de uitvoeringstoets zullen Financiën, SBN en de kredietbanken deze zomer de verdere voorbereidingen en uitwerkingen ter hand nemen. De communicatie richting de ouder over dit loket zal de komende maanden, richting openingsdatum, opgestart worden.

3.6. Moratorium

Gedupeerde ouders en hun toeslagpartner hebben vanaf het moment dat zij het compensatiebedrag van minimaal €30.000 ontvangen recht op een pauzeknop van 12 maanden voor private schulden, ook wel het moratorium genoemd. Dit moratorium beschermt hen tegen gerechtelijke stappen bij de invordering van schulden, zoals executie van een beslaglegging of uithuiszetting. Alvorens het moratorium afloopt, stuurt SBN een brief om de gedupeerde hierover te informeren. Daarnaast zoekt SBN telefonisch contact met de gedupeerde. SBN prioriteert ingediende schuldenlijsten grotendeels op basis van aflopend moratorium. Zodoende worden de ouders waarvoor het moratorium het eerst afloopt, ook het eerst geholpen.

Omdat de afloop van het moratorium voor ouders veel impact kan hebben, wordt er met alle betrokken partijen – zoals de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG), SBN en de VNG – nauw samengewerkt in een noodprocedure om beslaglegging en uithuiszetting te voorkomen. De procedure houdt kortgezegd in dat een ouder wordt geholpen met het indienen van schulden en dat deze schulden met voorrang en versneld worden afgehandeld door SBN.

Tot nu toe is er 9 keer gebruik gemaakt van de noodprocedure, waarbij in alle gevallen de beslaglegging of uithuiszetting naar ons weten geen doorgang heeft gehad.

4. Beleid

4.1. Beleidsmaatregelen

Het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen voorziet in één wet waar de wettelijke bepalingen inzake de hersteloperatie toeslagen in zijn opgenomen. Dit wetsvoorstel is op 27 juni 2022 bij de Kamer ingediend.²⁷ In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om bepalingen uit de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen naar dit wetsvoorstel te verplaatsen, worden beleidsbesluiten die in de hersteloperatie vooruitlopend op wetgeving zijn getroffen gecodificeerd en worden nieuwe regelingen in het wetsvoorstel opgenomen.

De nieuwe regelingen betreffen de regeling voor kinderen die zijn getroffen door problemen rond de kinderopvangtoeslag en voor gedupeerden van problemen rondom de uitvoering van de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Ook wordt voorzien in brede ondersteuning voor ouders die in het buitenland wonen. In de aanbiedingsbrief is aangegeven dat in aanvulling op dit wetsvoorstel ernaar gestreefd wordt in september een nota van wijziging in te dienen. Met die nota van wijziging wordt onder meer beoogd de doelgroep voor brede ondersteuning uit te breiden met uitwonende en meerderjarige kinderen.

Ex-partnerregeling

De ex-partnerregeling is nog niet in het wetsvoorstel opgenomen, omdat de complexe beleidsmatige uitwerking ervan nog niet is afgerond. Daarnaast wordt nog beleid ontwikkeld voor de situaties waarin gedupeerden zijn overleden. Deze aanvullende beleidsonderwerpen zullen zo spoedig mogelijk bij (nieuw) wetsvoorstel worden geregeld. De regeling bestaat uit een viertal onderdelen: een forfaitaire tegemoetkoming van €10.000, een aanvullende schaderegeling, een schuldenregeling en brede ondersteuning door gemeenten. Dit onder voorbehoud van uitvoeringstoetsen en parlementaire autorisatie. De beleidsvorming, het wetgevingstraject en de uitvoering vragen daarbij om een zorgvuldige aanpak, die recht doet aan de grote diversiteit in gedupeerdheid en de samenloop met de compensatie van de voormalige partner. Bij de aanbieding van het wetsvoorstel Wet Hersteloperatie Toeslagen is de Kamer geïnformeerd over de planning hiervan. Er wordt naar gestreefd in het derde kwartaal van 2023 met de uitvoering te kunnen starten.

4.2. Misbruik en oneigenlijk gebruik

Hoewel er op dit moment nog geen situaties van ernstig misbruik met de herstelregelingen zijn vastgesteld, zijn er wel enkele meldingen gedaan die op mogelijk oneigenlijk gebruik kunnen wijzen. Op dit moment wordt er een behand elkader en werkproces opgezet hoe dit soort meldingen centraal te verzamelen en te onderzoeken. Daarin wordt specifiek gekeken naar de juiste waarborgen bij het onderzoeken van signalen. Indien oneigenlijk gebruik of misbruik is vastgesteld, dan zullen reeds ontvangen bedragen worden teruggevorderd. Daartoe is een bepaling opgenomen in het wetsvoorstel Wet Hersteloperatie Toeslagen. Naar aanleiding van een artikel in het Algemeen Dagblad van 11 januari 2022 over een Haagse beautysalon²⁸ die als tussenpersoon fungeert bij het doen van een aanvraag tegen betaling, is dit signaal onder de aandacht gebracht bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM). De ACM is daarbij voorzien van de informatie waarover wij beschikken, en zal een zelfstandige afweging maken over de behandeling daarvan op basis van de Wet Handhaving Consumentenbescherming (WHC).

4.3. Dubbele aanvragers

Bij de uitvoering van de Catshuisregeling geldt het uitgangspunt dat slechts éénmaal €30.000 per toenmalig gedupeerd toeslagpartnerschap wordt uitbetaald. Aan de toenmalige

²⁷ Kenmerk wetsvoorstel: 36051.

²⁸ In achterkamertje van beautysalon verdienen ze aan leed van toeslagenouders: 'Schandalig' | Binnenland | AD.nl

toeslagaanvrager wordt het forfaitaire bedrag toegekend en van de partners in dat huishouden wordt verwacht dat zij dit bedrag onderling verdelen. Het komt ook voor dat in het verleden beide partners afwisselend de kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd, en beiden als toeslagaanvrager gedupeerd zijn (zogenoemde 'dubbele aanvragers'). Het forfaitaire bedrag wordt dan toegekend aan de ouder die zich in de regel als eerste bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) heeft gemeld. Bij partners die nu nog bij elkaar zijn, levert dat geen problemen op. Zij verdelen het forfaitaire bedrag (en eventuele aanvullende compensatiebedragen) en komen beiden in aanmerking voor de private en publieke schuldenaanpak.

Het uitgangspunt van de Catshuisregeling kan echter bijzonder schrijnend uitpakken als de dubbele aanvragers op dit moment geen onderdeel meer zijn van hetzelfde huishouden. Omdat slechts éénmaal €30.000 per toenmalig huishouden wordt uitgekeerd, wordt bij de integrale beoordeling van de aanvrager die zich als tweede bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) heeft gemeld ('de tweede aanvrager') een deel van het forfaitaire bedrag van de eerste aanvrager in mindering gebracht. Als het forfaitaire bedrag in werkelijkheid niet met hen gedeeld wordt, kunnen zij dus een (fors) lager bedrag aan compensatie ontvangen. Ook heeft deze beperkte groep gedupeerden geen toegang tot de publieke en private schuldenaanpak.²⁹ Daarnaast wachten zij soms al heel lang. Op dit moment zijn er enkele tientallen situaties bekend bij UHT waarvoor dit geldt, en naar schatting betreffen het in totaal 200-250 ouders.

In het wetsvoorstel Wet Hersteloperatie Toeslagen wordt aan dit probleem tegemoet te komen. De zogenoemde tweede aanvrager, tevens ex-partner van de 'eerste aanvrager', ontvangt een forfaitair bedrag van €10.000 en integrale beoordeling. Op de uitkomsten van de integrale beoordeling zal de €30.000 van de eerste aanvrager niet in mindering worden gebracht. Ook krijgt de tweede aanvrager toegang tot de private en publieke schuldenregeling, die tot nu toe alleen openstond voor ouders die €30.000 hebben ontvangen. Om voor deze groep op korte termijn een oplossing te bieden zal UHT, zoals aangekondigd in de brief bij het wetsvoorstel Wet Hersteloperatie Toeslagen, alvast gedeeltelijk starten met het nieuwe beleid. Dit komt op het volgende neer. De 'tweede aanvrager', tevens ex-partner, ontvangt het compensatiebedrag waar zij conform de integrale herbeoordeling aanspraak op maken. Dit wordt dus niet langer verminderd met het forfaitaire bedrag dat de zogenoemde 'eerste aanvrager' eerder heeft ontvangen. Daarnaast wordt voor hen geregeld dat zij toegang krijgen tot de publieke en private schuldenaanpak zodat zij ook op dit gebied geholpen kunnen worden. Om dubbele compensatie te voorkomen, zal de tweede aanvrager (tevens ex-partner) worden uitgesloten van de ex-partnerregeling.

²⁹ Voor de private en publieke schuldenaanpak wordt aangesloten bij de toekenning van het forfaitaire bedrag.

5. Organisatie en financiën

5.1. Uitvoeringsorganisatie

UHT zet volop in op het werven van nieuwe medewerkers. In de 10^e Voortgangsrapportage is de Kamer geïnformeerd over een groei van het werknemersbestand naar circa 1.500 fte eind 2022. Een groei die essentieel is om alle taken goed te kunnen (blijven) uitvoeren. Inmiddels is de Kamer in de brief van 3 juni jl. geïnformeerd over de verbeteringen in het herstelproces na de herijking³⁰. Die verbeteringen vergen extra inzet van UHT. De herijking en de nieuwe regelingen betekenen een uitbreiding van het werknemersbestand naar uiteindelijk circa 1.900 fte doorlopend tot in 2023.

De opschaling is een opgave voor UHT. Op dit moment is het tempo van opschaling nog onvoldoende om bovengenoemde aantallen eind 2022 volledig gerealiseerd te hebben. De werving van nieuwe medewerkers vindt nog altijd plaats in een periode waarin de arbeidsmarkt zeer krap is en voorlopig krap blijft. Ook vraagt de werving veel van de wendbaarheid en flexibiliteit van de mensen binnen UHT, terwijl de hulp aan gedupeerde ouders te allen tijde door dient te blijven gaan. Daarnaast zijn de administratieve processen bij een dergelijke opschaling veelomvattend en vergt het inzet van een groot aantal medewerkers, niet alleen van UHT maar ook van de ketenpartners.

Ondanks de flinke opgave waar UHT voor staat, blijven medewerkers intrinsiek gemotiveerd om het werk goed te doen. Dit betreft zowel medewerkers die directe contacten onderhouden met ouders, als medewerkers die op grotere afstand van het primaire proces staan. Tegelijkertijd raakt de negatieve berichtgeving over UHT medewerkers ook. Dit blijkt onder meer uit de diverse sessies die met medewerkers op de werkvloer plaatsvinden. Het blijft meer dan ooit noodzakelijk dat UHT, naast de primaire taak voor de hulp een gedupeerde ouders, zich als werkgever in blijft zetten om een gezond, veilig en professioneel werkklimaat te hebben en te houden, waarin het prettig werken is.

Aantallen

Op de peildatum 30 juni bedraagt de bezetting van UHT 1.179 fte (1.306 medewerkers). 306 fte betreft eigen personeel (inclusief detacheringen) van (andere) onderdelen binnen de Belastingdienst en/of ministeries. 17 fte zijn gedetacheerden van andere Rijksorganisaties en leden van de diverse Commissies. 744 fte betreft externe inhuur, 112 fte zijn uitzendkrachten. Het verlooppercentage onder medewerkers van UHT bedroeg in juni 3,2%.

5.2. Fouten en herstelacties

Datalek in dossiers (vervolg)

In de 10^e VGR is de Kamer geïnformeerd over de herstelacties naar aanleiding van persoonsgevoelige informatie in 73 aan ouders verstrekte hersteldossiers. Met alle betrokkenen is inmiddels contact geweest, hiermee zijn de herstelacties voor die dossiers afgerond. Zoals in de 10^e VGR is toegezegd is ook nader onderzoek gedaan naar aan ouders verstrekte bezwaardossiers en dossiers die met de Nationale Ombudsman zijn gedeeld naar aanleiding van klachten. Bij de dossiers voor de Nationale Ombudsman zijn geen datalekken geconstateerd. Bij de bezwaardossiers is uit een steekproef gebleken dat ook in een aantal van deze dossiers persoonsgevoelige informatie is blijven staan. Alle 247 betreffende dossiers worden momenteel onderzocht om vast te stellen in welke dossiers hier sprake van is. Vervolgens wordt contact opgenomen met zowel de ouders die de dossiers hebben ontvangen, als met de personen van wie er gevoelige informatie is gedeeld.

³⁰ Kamerstukken 2021-2022, 31 066, nr. 1026.

Digitale aanval

De aparte ICT omgeving - ingericht voor de verkenningsfase van het project voor 'al betaalde schulden' - bij SBN is in het weekend van 1 en 2 mei 2022 getroffen door een digitale aanval. Als gevolg hiervan kon een ongeautoriseerde derde zich korte tijd toegang verschaffen tot de server met gegevens van 7 gedupeerden die deelnamen aan het proefproject. Het datalek is gemeld bij de betreffende ouders en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Alle activiteiten die verplicht zijn voorgeschreven in een datalek situatie zijn uitgevoerd. De aparte ICT omgeving staat op geen enkele manier in verbinding met de ICT omgeving die is ingericht voor het loket private schulden.

5.3. Ouderpanel

De afgelopen periode is er intensief contact geweest met het ouderpanel over veel verschillende aspecten van de hersteloperatie. De ouders hebben in een open brief in Trouw, een brief aan het Kabinet en een brief aan Kamerleden hun zorgen geuit over het verloop van de hersteloperatie. Op 11 mei en 21 juni jl. zijn hierover gesprekken gevoerd met het ouderpanel. Op 19 mei jl. heeft een afvaardiging van de Kamer eveneens met het ouderpanel gesproken.

In de brief aan het Kabinet doet het ouderpanel zes voorstellen voor het versnellen van de hersteloperatie. Daarnaast geven zij in hun open brief en in de brief aan Kamerleden zorgen en suggesties mee. De voorstellen zien op het tempo van de invoering van de kindregeling, meer ruimte en een uitgebreider takenpakket voor de PZB-er, een pilot voor een vaststellingsovereenkomst welke deze zomer start, ondersteuning voor kinderen ouder dan 18 jaar en de hulp door gemeenten. Tijdens het commissiedebat op 19 mei is toegezegd naar de zorgen en voorstellen van ouders te zullen kijken. Op 31 mei jl. is aan het ouderpanel een brief gestuurd, waarin op hun zorgen en voorstellen wordt ingegaan. Een afschrift van deze brief is op 1 juni 2022 aan de Kamer gestuurd³¹.

De voorzitter van het ouderpanel, de heer Zuurmond, heeft aangegeven zijn taken te zullen neerleggen. Ik ben de heer Zuurmond zeer dankbaar voor het vele werk dat die hij de afgelopen twee jaar heeft verricht. Met het ouderpanel zal worden overlegd over zijn opvolging.

5.4. Stichting Lotgenotencontact

De Stichting Lotgenotencontact is een initiatief van ouders en wordt uitgevoerd door BOinK. Zij organiseert drie activiteiten met als doel een bijdrage te leveren aan een goede afronding van het persoonlijke en emotionele herstelproces van gedupeerde ouders: een lotgenotenlijn, individuele hulp en bijeenkomsten bij gemeenten.

De Lotgenotenlijn is per februari 2022 gestart en bereikt inmiddels een grotere groep gedupeerden, wat zichtbaar wordt in de cijfers die beschreven zijn in paragraaf 1.3. Daarnaast ondersteunt de Stichting individuele ouders in contacten met instanties, zoals SBN, de gemeente en schuldeisers. Ook ondersteunen lotgenoten verschillende gedupeerde ouders bij gesprekken met gemeenten en UHT. Dit o.a. in de vorm van zogenaamde driegesprekken bij gemeenten. Er is bij vele gedupeerde ouders die bellen sprake van een aantal hulpvragen; daarom wordt vaak voor 1 of meerdere hulpvragen contact gezocht met instanties zoals UHT, Gemeente en SBN. In 10% van de gevallen wordt inzet gevraagd van meer gerichte en intensieve begeleiding en wordt contact gezocht met het Brede Hulpteam, UHT, het UHP Ondersteuningsteam, of het IPW.

Ten derde ondersteunt de Stichting gemeenten bij het bieden van hulp aan gedupeerden. De Stichting benadert gemeenten actief met het aanbod om samen ouders te ondersteunen,

³¹ Kamerstukken 2021-2022, 31 066, nr. 1026.

bijvoorbeeld door het organiseren van lotgenotenbijeenkomsten. Vaak gaat dit om meerdere bijeenkomsten per gemeente. Lotgenoten helpen mee, organiseren en nemen deel aan gemeentelijke bijeenkomsten voor gedupeerde ouders. Ook denken lotgenoten mee met gemeenten over specifieke hulp die ze aan ouders kunnen bieden. Er is met 65 gemeenten regelmatig contact met de betrokken afdeling of medewerkers. De komende maanden wordt door de Stichting ingezet op het benaderen van de overige gemeenten. Er is tevens een telefoonlijn ingericht waar gemeenten naartoe kunnen bellen. In juni was Stichting Lotgenotencontact aanwezig in het VNG 'bespreekuur' aanpak Toeslagenaffaire voor gemeenten.

5.5. Stichting Slachtofferhulp Nederland

Slachtofferhulp Nederland (SHN) heeft op verzoek van het Ministerie van Financiën sinds 23 november 2020 diverse vormen van ondersteuning aan gedupeerde ouders geboden. De opdracht aan SHN – die eind 2021 afliep – is verlengd tot 1 juli 2022. De taak van SHN is per die datum overgegaan naar gemeenten. Gemeenten dienen nu te voorzien in praktische en emotionele ondersteuning van gedupeerde ouders. Met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is afgesproken dat als het ouders niet lukt om de juiste hulp in hun gemeente te vinden, dat het Steunpunt Hersteloperatie Kindertoeslagen van de VNG hen helpt om met de juiste functionaris in hun gemeente in contact te komen. SHN voorziet op haar website in praktische verwijsinformatie voor gedupeerde ouders. In het tweede kwartaal van 2022 hebben zich nog 76 gedupeerden gemeld bij SHN, ten opzichte van 84 in het eerste kwartaal. De ondersteuning van gedupeerde ouders die voor 1 juli 2022 aangemeld zijn bij SHN loopt nog door totdat zij zelfstandig verder kunnen. In totaal hebben zich tussen 23 november 2020 en 1 juli 2022 766 gedupeerden bij SHN gemeld voor ondersteuning.

5.6. Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag

Tijdens twee bijeenkomsten, in april en juni 2022 heeft het Kabinet met de leden van de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag (BAK) gesproken over actuele zaken in de hersteloperatie.

In het overleg in april heeft de BAK gereflecteerd op de 10^e VGR en is stilgestaan bij de risico's in de uitvoering. Tevens is gesproken over het inzetten van een Regeringscommissaris. De Kamer wordt hierover geïnformeerd zodra hierover een besluit is genomen. De BAK heeft daarnaast haar zorgen geuit over de oplopende wachttijden bij de Commissie Werkelijke Schade en is voornemens zich hier verder in te verdiepen.

In juni is stilgestaan bij de 'herijkingsbrief'. De BAK heeft aangegeven positief te zijn over de aandacht voor uitstroom en de toename in contactmomenten met gedupeerde ouders tijdens het herstelproces. De BAK heeft aandacht gevraagd voor een passende aanpak voor de meest kwetsbare ouders. De BAK heeft tevens aangegeven bereid te zijn om in het najaar te reflecteren op de uitkomsten van de praktijkproef voor het inzetten van een vaststellingsovereenkomst. Daarnaast heeft de BAK geadviseerd om wendbaar te blijven in de uitvoering zodat onverwachte nieuwe ontwikkelingen kunnen worden opvangen.

5.7. Nationale Ombudsman

Sinds 2021 voert de Nationale ombudsman een klachtenmonitor uit. Een van de aanbevelingen uit een eerdere klachtenmonitor had betrekking op het beschikbaar stellen van een digitaal klachtenformulier voor de ouders. Het digitaal klachtenformulier is vanaf 31 mei 2022 beschikbaar. Ouders kunnen vanaf dat moment hun klacht ook digitaal indienen. Op 31 mei 2022 is ook de schriftelijke reactie verstuurd aan de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman op de brief van 22 april 2022 waarin zij hun zorgen hebben geuit over de voortgang van de hersteloperatie. Een afschrift van deze brief is op 1 juni 2022 aan de Kamer gestuurd³².

³² Kamerstukken 2021-2022, 31 066, nr. 1026.

Op 1 juli 2022 heeft de Nationale ombudsman de derde rapportage monitor klachtbehandeling UHT uitgebracht³³. Hierin heeft de Nationale ombudsman onder meer aangegeven voorlopig te stoppen met het monitoren van de klachtbehandeling. In plaats van het monitoren van de klachtbehandeling richt de Nationale ombudsman zich in het vervolg op het signaleren van de knelpunten van de hersteloperatie in brede zin. Een afschrift van de brief van medio juli 2022 met de reactie aan de Nationale ombudsman is bij deze voortgangsrapportage gevoegd.

5.8. Financiën

De tabellen in deze paragraaf geven een overzicht van de budgetstanden en de mutaties die sinds de 10^e VGR hebben plaatsgevonden. Voor de volledigheid zijn ook de mutaties uit de 1^e suppletoire begroting 2022³⁴ opgenomen in de tabel.

³³ www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2022/meer-inzet-op-bemiddeling-bij-hersteloperatie-kinderopvangtoeslag

³⁴ Kamerstukken II, 2021-2022, 36120-IX, nr. 1 en 2.

Tabel 14 Budgettair verwerkt in departementale begrotingen

Budgetten departementale begrotingen - toeslagenherstel voorjaar 2022 (x € 1 miljoen)									
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	totaal
1 Stand april 2022 (vóór 1e supp. begroting 2022)	93	1.271	2.187	694	16	4	0	0	4.264
1a Programma	47	1.136	1.968	577	16	4	0	0	3.748
w.v. compensatie	36	713	590	145					1.483
w.v. kindregeling			420	210					630
w.v. kwijtschelden publieke schulden (rijksbreed)		369	339	91	16	4			818
w.v. kwijtschelden private schulden (incl. uitvoering)		41	374	60					474
w.v. andere toeslagen			47	9					56
w.v. ex-partners			60	38					98
w.v. ondersteuning door gemeenten en VNG	11	14	53	10					88
w.v. ondersteuning rechtsbijstand			19	12					31
w.v. dwangsommen			67	3					70
1b Apparaat	46	135	219	117					516
w.v. algemeen (incl. 30k en IB)	46	135	179	107					466
w.v. overige herstelregelingen			40	10					50
2 Mutaties 1e supp. begroting 2022 - Financiën			-157	440	398	62			743
Apparaat UHT			82	314					396
Apparaat pDG Herstel			13	17	17	4			51
Apparaat herstel overig			4	7	7	3			21
Herijking			22	50	12	1			85
Ouders in het buitenland			9	16	6				31
Leven op de rit - niet financiële hulp voor kinderen			17	50					67
Samenwerkingspartners UHT				2	1	0			3
Bezwaar en beroep			2	2					4
Private schulden				24					24
Compensatie			-11	-37	-7	-0			-55
Kasschuif private schulden			-25	25					0
Kasschuif samenwerkingspartners UHT			3	-2	-1	-0			0
Kasschuif compensatie			-222	72	131	19			0
Kasschuif apparaat UHT - algemeen			-52	-197	214	35			0
Kasschuif apparaat UHT - nieuwe regelingen			-30	30					0
3 Mutaties 1e supp. begroting 2022 - andere departementen			65	32	18				114
J&V - uit huis geplaatste kinderen			10	3					14
J&V - kwijtschelding publieke schulden			5	4	4				13
SZW - kwijtschelding publieke schulden				24	14				38
VWS - kwijtschelding publieke schulden			2						2
OCW - kwijtschelding publieke schulden			48						48
4 Stand na 1e suppletoire begroting 2022	93	1.271	2.065	1.099	413	65	0	0	5.006
4a Programma	47	1.136	1.825	805	163	22	0	0	3.998
w.v. compensatie	36	713	365	193	124	18			1.448
w.v. kindregeling			420	210					630
w.v. kwijtschelden publieke schulden (rijksbreed)		369	394	119	33	4	0	0	919
w.v. kwijtschelden private schulden (incl. uitvoering)		41	349	109					499
w.v. andere toeslagen			47	9					56
w.v. ex-partners			60	38					98
w.v. ondersteuning door gemeenten en VNG	11	14	85	93					203
w.v. ondersteuning rechtsbijstand			19	12					31
w.v. dwangsommen			67	3					70
w.v. ouders in het buitenland (incl. uitvoering)			9	16	6				31
w.v. uithuisplaatsingen kinderen (incl. uitvoering)			10	3					14
4b Apparaat	46	135	241	294	250	43			1.008
w.v. algemeen	46	135	231	254	250	43			958
w.v. overige regelingen			10	40					50

Tabel 15 Budgettaire gereserveerd op de aanvullende post

Budgetten aanvullende post - toeslagenherstel voorjaar 2022 (x € 1 miljoen)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	totaal
5 Stand april 2022 (vóór 1e supp. begroting 2022)			432	499			931
w.v. 30k-regeling en integrale beoordeling				226			226
w.v. kwijtschelden publieke schulden (rijksbreed)			79	80			159
w.v. ex-partnerregeling			313	152			465
w.v. andere toeslagen (meerkosten)			40	41			81
6 Mutaties 1e supp. begroting 2022 - Rijksbreed			-114	-234	121	57	-170
Fin - Apparaat UHT			-82	-314			-396
Fin - Ouders in het buitenland				-8			-8
VWS - Kwijtschelding publieke schulden			-2				-2
SZW - Kwijtschelding publieke schulden				-24	-14		-38
J&V - Kwijtschelding publieke schulden			-5	-4	-4		-13
J&V - Uit huis geplaatste kinderen			-10	-3			-14
AP - Kasschuif uitvoeringskosten ex-partnerregeling			-15	15			0
AP - AP Reservering Toeslagen/MSNP herstel (blauw)				104	139	57	300
7 Stand VJN 2022			318	265	121	57	761
w.v. kwijtschelden publieke schulden (rijksbreed)			72	52	-18		106
w.v. ex-partnerregeling			246	109			355
w.v. AP Reservering Toeslagen/MSNP herstel (blauw)				104	139	57	300

Tabel 16 Budgettaire verwerkt, gereserveerd en totaal beschikbaar

Totaal budget - toeslagenherstel voorjaar 2022 (x € 1 miljoen)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	totaal
8 Voor 1e suppletoire begroting en VJN	93	1.271	2.619	1.193	16	4	5.195
op departementale begrotingen	93	1.271	2.187	694	16	4	4.264
op aanvullende post			432	499			931
9 Na 1e suppletoire begroting en VJN	93	1.271	2.383	1.364	535	122	5.767

Toelichting op de mutaties 1e suppletoire begroting - Financiën (tabel 14, blok 2)

- **Apparaat:**
 - Om te zorgen dat gedupeerden tijdig geholpen kunnen worden, is er versterking nodig van het apparaat van UHT. Dit wordt gefinancierd uit een reservering op de aanvullende post (€ 396 mln.).
 - Op 1 januari 2022 is het programma directoraat-generaal Herstel Toeslagen formeel gestart. Dit programma directoraat-generaal stuurt vanuit een coördinerende rol de opgavegerichte en domeinoverstijgende aanpak van de hersteloperatie aan, in samenwerking met alle partijen die erbij betrokken zijn. Hiervoor wordt € 51 mln. beschikbaar gesteld.
 - Uit het O&F rapport van DG Toeslagen en gesprekken over de werklading is gebleken dat een groot deel van mensen en middelen werken aan toeslagenherstel, terwijl hier geen budget voor beschikbaar is gesteld. Tot op heden is er steeds geheerprioriteerd binnen het beschikbare budget, maar om DG Toeslagen te versterken is er aanvulling van het budget nodig. De benodigde middelen worden generaal beschikbaar gesteld (circa € 21 mln.).
- **Herijking:** In de herijking zijn opties verkend om gedupeerden van de kinderopvangtoeslag beter en sneller te helpen. Het parlement is geïnformeerd over de

uitkomsten van de herijking in de kamerbrieven van 9 september 2021³⁵ en 3 december 2021³⁶. Voor de herijking wordt in totaal € 85 mln. beschikbaar gesteld.

- Ouders in het buitenland: Voor de nieuwe regeling voor de ondersteuning van ouders in het buitenland en de uitvoering hiervan is circa € 31 mln. beschikbaar gesteld. Dit is deels afkomstig uit reeds geautoriseerde compensatiebudgetten (herschikking) en deels afkomstig uit een reservering op de aanvullende post.
- Leven op de rit: Via het programma 'leven op de rit' wordt geregeld dat meerderjarige en uitwonende kinderen ook gebruik kunnen maken van brede hulp door gemeenten op de vijf leefgebieden. Hiervoor wordt € 67 mln. gereserveerd. De middelen zullen via een specifieke uitkering (SPUK) aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld.
- Kasschuiven: Om de meerjarige budgetten voor Toeslagenherstel aan te laten sluiten op het verwachte ritme van uitbetaling worden deze middelen verschillende kasschuiven in het juiste ritme geplaatst.

Toelichting op de mutaties 1e suppletoire begroting – Rijksbreed (tabel 14, blok 3)

- Rijksbreed:
 - Ter ondersteuning van gedupeerde ouders en uit huis geplaatste kinderen is een programma opgesteld door het ministerie van Justitie & Veiligheid. Dit wordt gefinancierd vanuit een reservering op de aanvullende post (circa € 14 mln.).
 - Voor de kwijtschelding van publieke schulden zijn extra middelen benodigd bij de ministerie J&V, OCW, VWS en SZW. Dit wordt gefinancierd vanuit een reservering op de aanvullende post en vanuit de eindejaarsmarge.

Toelichting op de mutaties 1e suppletoire begroting aanvullende post - Rijksbreed (tabel 14, blok 6)

- AP Reservering Toeslagen/MSNP herstel (blauw): De reservering van 300 miljoen euro cumulatief is voor Toeslagenherstel en voor de mensen bij wie onterecht geen minnelijke schuldhulpverlening (MSNP) is aangeboden in afwachting op definitieve besluitvorming.

³⁵ Kamerstukken II, 2020-2021, 31066, nr. 914.

³⁶ Kamerstukken II, 2021-2022, 31066, nr. 933.